

Štev. 15.

Entered as Second-Class Matter July 8th, 1908, at the Post-Office at Chicago, Ill., under Act of March 3rd, 1879

Chicago, Ill., 11. aprila 1913.

Kdor ne misli svobodno, se ne more boriti za svobodo!

Leto XII.

Razgled po svetu.

Avstro-Ogrsko.

Dunaj. — V prilog Slovanov so se v Splitu, Dalmaciji, vršile velike demonstracije, ko so se vkravale na jug odhajajoče avstrijske trupe. Doneli so živijo klic na kralje Srbije, Bolgarije in Črne gore. Dvajset oseb je bilo aretiranih in vse potrebno se je ukrenilo, da se prepreči nadaljni nemiri.

Dunaj. — Tukajšnji časniki pri našajo ostre članke radi vedenja Črne gore. Tudi se skrivito namigava o stališču, ki ga zavzema neka velesila, kar se lahko ugané, da se s tem misli na Rusijo.

Vsi časniki pišejo, ako flotne demonstracije ob albanskem obrežju ne bodo pomagale, tedaj bo Avstrija na svojo roko nastopila proti Črni gori.

Pri obleganju Skadra imasti Črna gora in Srbija 2000 mrtvih in haš toliko ranjenih.

Budapešt. — Velikansko pozornost zbujata razsodba kasacijskega dvora, po kateri se razveljavlja razsodba v procesu zaradi žalitve časti ogrskega ministrskega predsednika dr. pl. Lukacs proti poslancu Desy, ter odreja dokazilne poizvedbe na najširši podlagi.

Desy je bil zaradi žalitve časti premirja obsojen v en mesečni zapor in 400 kron denarne kazni. Sodni dvor je bil izključil dokazila o zlorabi državnega denarja v svrhu volitev, nakar je zagovornik takoj določil zagovornišтво in poslanec Desy je bil izjavil, da mu je zagovor nemogoč.

Takoj vloženemu prizivu, je kasacijski dvor povsem ugodil.

Nemčija.

Berlin. — Proračunski odsek nemškega drž. zbora je sprejel resolucijo, v kateri se pozivlje vlada, skrbeti za to, da se napredovanje v diplomatični službi odpré vsem sposobnim možem, brez ozira na premoženje. Ministr za vnane zadeve G. pl. Jagow se je komiteju zahvalil za resolucijo in pripomnil, da bo težavno to izvesti.

Rusija.

Petrograd, 6. aprila. — Danes se je tukaj vršila ponovna velikanska demonstracija v prilog Slovanov. Sedaj policija ni nastopila. Demonstracija je dosegla svoj višek, ko je okoli 50.000 glav broječa masa dospela pred Aničkov palačo, stanovanje caricevdove, in zapela narodno himno ter vihtela zastave, na katerih je bilo zapisano: "Doli z Avstrijo," — "Skader za Črno goro" — "Križ nad sv. Zofijo."

Množica se je na to podala pred katedralo in tudi posetila vojašnice.

Velikabritanija.

London. — Sufražetka Emilija Pankhurst, ki je bila v triletno ječo obsojena, je svojo grožnjo uresničila in v zaporu takoj pričela gladni-štrajk. Vsled prisilnega pitja je baje zbolela in položaj "mučenice" se označuje za resen.

Mehika.

Nogales, Ariz. — Uradniki državne vlade vstašev, so odločeni s svo silo nadaljevati vojno proti Ojedavim vladnim trupam v Naco. Istčasno nameravajo svoje trupe poslati proti Guaymas, da to iztrgajo iz rok Huerta-ve vlade. Ta namera se smatra za težavno; odposlanih je 3000 mož državne trupe iz Hermosillo, glavnega mesta od Sonora, proti Guaymas.

Vstaši so svoje trupe postavili od državnega glavnega mesta, pod Nogales, Ariz., do severne točke, samo 15 milj od Empalme, ameriške naselbine, nasproti zalivu Guaymas, Begunci, ki se vračajo iz Empalme, pravijo, da od vladne trupe jih veliko pobegne ter gredo k vstašem.

Iz Balkana.

Najnovejša poročila.

Cetinje. — Črna gora se je branila vpoštevati želje velesil, katere je poveljnik mednarodne blokadé brzojavno poslal črnogorski vladi, in bo glede Skadra zavzemala svoje nespremenjeno dosedanje stališče.

Cetinje. — Mala kraljevina Črna gora se je oficijelno uprla proti šestim velesilam. Ona je zavrnila zahtevo, naj opusti obleganje Skadra in uradno izjavila, da "njeno stališče popolnoma odgovarja dogovoru med zavezniki in s Turčijo se vršečo vojno; tedaj obzahuje, ker mora vstrajati na svojem stališču."

Blokada pred Antivari je popolnoma izvršena. Demonstracije so vdeležene: Nemčija, Avstro-Ogrska, Italija, Velikabritanija in Francija, ki se je šele v zadnjem trenutku pridružila, nasproti pričetni nameri. Mednarodna flota sestoji iz štirih avstrijskih bojnih ladij, ene nemške križarke, ene italijanske križarke, ena francoske križarke in treh britanskih križark. Rusija ni zastopana po kakšni bojni ladji, je pa pritrdila k blokadi. Blokadi zapoveduje po stopnji najstarejši, poveljnik britanske mornarice.

V soboto popoldan je angleški admiral črnogorskemu premirju dr. L. pl. Tomanoviču, poslal nastopno brzojavko:

"Imam čast Vaši ekscelenci sporočiti, da je mednarodna flota kot protest zbrana v črnogorskem vodovju, ker se niso izpolnile želje velesil. Jaz vodim pozornost Vaše ekscelence na dejstvo, da navzočnost flote ima veljati za dokaz sporazumljenja velesil, in prosim, da se njih želje brez odloga izpolnijo. Prosim Vašo ekscelenco, da mene nemudoma obveščate, se li črnogorska vlada ude željam velesil."

Na brzojavko je črnogorski ministar odgovoril v daljšim dopisu, v katerem izraža obžalovanje svoje vlade nad flotno demonstracijo, ki je v škodo Črne gore smatrati za kršenje nevtralnosti, kakoršno so velevlasti obljubile pred začetkom vojne. Dopis sklepa:

"Vzlie pritisku, ki se izvršuje vsled navzočnosti flote, se črnogorska vlada ne vidi v položaju izspremeniti svoje stališče, ki ga zahteva razmerje med zavezniki in vojno stanje s Turčijo."

V avstrijskem pristaniškem mestu Kotar ležajo infanterijska brigada manovrira ob črnogorski meji. Običajno obveščene črnogorski vladi je tačas izostalo, vsled česar se avstro-ogrsko postopanje smatra kot sovražno.

Španija.

Madrid. — Zafra-Huelva železnična kompanija je zopet vposlila 8 mož, ki so bili odslovljeni zaradi Rio Tinto munskega trublja. — Vzlie temu je 400 minerejev zaštrajkalo in kakih 22.000 jim bo sledilo. Rečeno je bilo, da so trubel povzročili agitatorji, ki so bili plačeni od neke francoske skupine špekulantov, Governor iz Huelva posreduje med uradniki in minereji, da bi dosegel poravnavo.

Kanada napreduje.

Ottawa, Can. — Po baš izdanem izveštvju vlade dominiona, je Kanada v minulem letu dosegla brezprimerno prosperiteto. "Vrednost vsega trgovskega prometa se je povzdignila za \$150.000.000 proti lanskem letu na 100 milijonov in prejemki vlade, kateri so znašali \$170.000.000, so prekosili lanske za \$35.000.000.

Če je res.

Rim. — V primorskem mestu Sirakuze so preiskovalec starin baje našli ogromno vžigalno zrcalo, ki ga smatrajo za ono, s katerim je Arhimedes leta 212 zažgal rimsko brodovje.

Razne novice.

Vzorna vzgoja.

Joliet, Ill. — Paglavce 13letni Miha Raglan se je hotel oženiti, a ker je obožavana 7 letna Ana Jackson odklonila ženitno ponudbo, je to snubca tako razjadrilo, da jo je znozem v prsi zabodel in opasno ranil. Malopridnež je pobegnil. Pred nekaj dnevi je čikaške časnike prodajal, da zasluži dovolj denarja za "ohcet".

Sladkor v tarifni predlogi.

Washington, D. C. — Predsednik Wilson se zavzema za svobodni uvoz sladkorja, je pa pripravljen dati gotova privoljenja južnim plantažerjem, če se izkažejo kot neizogibne. V poslednjem slučaju bo priporočal davek enega centa na funt sladkorja, a to samo za slučaj, da bo tudi ta varstvena carina v treh letih odpravljena.

Ako se predsedniku posreči, da med južnimi senatorji dobi zadostj glasov za svoj načrt, potem je tudi tarifno vprašanje svobodne volne zagotovljeno. V vseh ostalih točkah vlada sporazumljenje med predsednikom in člani kongresa.

Tatvina svoboden monopol.

Nadškof Mihael Kelly, najvišji rimokatoliški kristjan Avstralije, je proklamiral pravico tatvine, ako je človek v bedi.

Logično je s tem tudi pripoznanje pravica konfiskacije lastnine, ako je človestvo v bedi.

Električen stol namesto vislice.

Lincoln, Neb. — Governor Morehead je podpisal predlogo, ki je bila sprejeta v obeh zbornicah ter določa, da se postavi električen stol namesto dosedanjih vislic.

Senat je pravkar odklonil predlogo za odpravo tepenja.

Poraz prohibicionistov.

Denver, Col. — V mestni volitvi se je v poglavitnem šlo za "mokro ali suho." V večini so bili "vodopivci" poraženi.

Revolta se pomnožuje.

Washington. — Zasebne brzojavke poročajo, da v provinciji Suerao se vse vojaštvo punta proti Huerta.

"Pojdi tja in stori isto."

Sv. pisemski rek: "Pojdi tja in stori isto." se je v rodbini Morgan izvrstno obnesel. Ko je ded sedaj umrlega Johna Pierpont Morgan, Jože Morgan v revolucionarji vojni zadostil vojaški službi, postal je krčmar in zapustil svojemu sinu, ki se je imenoval John Pierpont, precejšno premoženje, katero je le-ta spravil na \$10.000.000. Sedaj umrli finančni kralj je pa podedoval svetico desetih milijonov dolarjev pomnožil na \$500.000.000, katere je zapustil svojemu sinu, sedanjemu John Pierpont Morgan ml. in vrhutega pa še kontrolno nad kapitalom v skupnem znesku \$17.000.000.000, naloženim v železnica 5000 milj itd.

Ako sedanji dedič Morgan — pravijo, da tudi ni prazne glave — podedovano premoženje takisto pedesetkratno pomnoži, potem bo svojemu sinu ali dedičem zapustil malenkost \$25.000.000.000.

Južno-Ameriška zločinstva.

London, 8. aprila. — "Kralj gumija" Julius Cisar Arana je moral danes izpovedati pred komisijo, katere preiskuje zločejstva, ki so se vršila v Putumayo-gumijevih krajih.

Arana je bil storjen odgovorne za vsa nepopisna zločejstva, za umore veliko Indijancev in grozne brutalnosti, ki so se dogale.

Arana vstraja pri tem, da ne on i ne angleški ravnatelj niso znali za dogodek. Edino vslužbenico so odgovorni za vse, kar se je godilo.

Dva nova društva.

Iz Madisona, Pa. nam poročajo, da so ustanovili podporno penzijsko društvo, ki šteje okoli 20 članov. Dobili smo tudi glas iz Yale, Kans., da so tudi tam ustanovili podporno penzijsko društvo s ravno toliko člani. Naraščaj članov in društev pri S. D. P. in P. D. jasno kaže, da penzija ima privlačno moč in da če kdaj pride od tega, da bi se slov. napredne organizacije združile, bo treba upoštevati oddelek za penzijo.

Škoda vsled povodenj v Ohio.

Washington. — Neki agent rdečega križa v Columbusu, je z največjo marljivostjo sestavil poročilo o žrtvah in škodi povzročeni vsled povodenj v Ohio, ki kaže sledeče številke:

Izguba človeških življenj: okroglo 460. Razrušene hiše: 4200. Oseb brez strehe 40.500.

Te številke se nanašajo izključno na mesta. Na deželi se baje izventega 9000 rodbin nahaja v bedi.

Po izpovedi agenta, je bilo silno težavno dobiti zanesljive številke.

Washington. — Izvešje pomožnega komiteja ameriške družbe rdečega križa razglasa z ozirom na podporno delavnost sledeče:

"Oskrba z živili in obleko po povodnji prizadetih za silo zadostuje, toda ne zadostuje pa popolnoma za uravnavo poprejšnjih razmer. V mnogih krajih so mali trgovci zgubili vso svojo zalogo, ne da bi bili zavarovani. Ako se tem ljudem izdatno ne pomore, da zopet od kraja pričnejo, ostane njih položaj brezupen. V prvi vrsti se mora vpoštevati vsakega posameznika; ko hitro bo pomagano posamezniku, se ni v splošnem več bati."

Springfield, Ill.

Generalni pobočnik Dickson, se je podal v St. Paul, od koder se z državnim parnikom "Illinois" v Cairo pelje. "Illinois" se bo vporabil za podporo bednih v južnem Illinoisu. Governor je izdal proklamacijo, v kateri pozivlje za splošno vdeležbo, prihodnji teden v St. Louisu obdržanem narodnem Drainage kongresu.

Shawneetown, 4. aprila.

V Shawneetown vlada danes prvič po povodnji zopet nada. Vse kaže, da je reka Ohio dosegla svoj višek in bo v prihodnjih dneh brzopadala. Živil je za sedaj zadostno na razpolago in poslopja stoje še vedno, o katerih se je domnevalo da se poderejo zaradi izpodplovbe.

Reka je danes v jutro narastla za nekaj palcev, a že v par urah se je izpremenilo stanje vode. Močan veter je razburkal vodo do visokih valov, ki so odnesli marsikatero leseno hišico, ki se je do slej vzdržavala.

Wausau, Wis.

Močno sneženje je konec storilo naraščaju rek; voda vpada, in če se vreme ne spreobrne in prinese ponovno deževje, je vsa nevarnost pri kraju.

Evansville, Ind.

V polumeru devetdesetih milj okoli Mount Vernon, Ind., je baje 30.000 oseb v bedi. K tem pride še, da se v nevarnosti nahaja čreda od 50.000 do 70.000 glav živine, če se jo nemudoma ne spravi na varno.

Požar v Stock Yardu.

Chicago, Ill., 7. aprila. — V podjetju Amour and Co. je danes zjutraj vsled samovnetja izbruhnil požar, ki je povzročil škodo za \$500.000. Zaradi slabega pritiska vode, se je požar hitro razširil in povzročil eksplozije raznih amonjakovih posod, kar je bilo silno nevarno za ognjogasilce in gašenje oviralo. Poslopje je bilo napolnjeno z mesom, maščobo, oljem in mesnimi izdelki, kateri so hitro gorljivi in toliko vročino razširjali, da požarna bramba ni mogla blizo. Štirje brambovci so smrtno ranjeni.

Delavske novice.

Štrajk v Denverju.

Iz Denverja se nam poroča, da so delavci v Globe Smelterju zastavkali. V tej tolinici je delalo veliko naših rojakov.

Policisti streljajo na štrajkarje.

Auburn, N. Y. — Dne 4. t. m. je policija streljala v množico štrajkarjev, ki so stali pred podjetjem Columbia Rope Co. Šest oseb je bilo ranjenih, dve smrtonovarno. Zlovolja proti policistom je postala tako obsirna, da so župana prosili za pomoč. Le-ta je poklical lokalno milico in požarno brambo.

100.000 ljudi brez dela.

Pittsburg. — V industrielnem okraju je vsled povodenj 100.000 mož brez dela.

Mesto je deloma preplovljeno. Na Point Bridge se je dognala vodna visočina 26.čevljev, in reke še vedno naraščajo. V Sharonu so utonili mati in pet njenih otrok, ko se je njena hiša prevrnila v Shenango reko. V Beaver Falls, New Brighton, Rochester in Woodlawn vlada tema. V Westmoreland, Washington in Green okrajih so zaprti vsi premogovniki.

Štrajk stavbenih delavcev.

Nelson, B. C. — Vsi člani Federal Labor Union in Trades Labor Union so prenehali delati, ker se jim ni pripoznal 8 urni delavni čas.

Grozna nesreča.

Rim. — Dvesto delavcev in mašinistov, kateri so vposleni v Eureka-prelazu z vrtnjem predora blizo Demodessola onostran planin, je bilo 4. t. m. zasutih od sneženih plazov. Nekateri so že podlegli groznemu mrazu in je malo nade, da rešijo ostale, ker so dohodi zablokani z velikansko maso snega.

Železnice in kurjači.

New York. — Pred razsodiščem, ki ima po določbah Erdmanovega zakona poravnati spor med vzhodnimi železnicami in 34.000 strojnimi kurjači, so bile 4. t. m. zaslišane zadnje priče. Za zagovore so vsaki stranki določeni trije dnovi, in razsodišče mora 24. aprila razglasiti razsodbo.

Usoda delavcev.

Pittsburg, Pa., 5. aprila. — V podjetju "United States Steel Co." se je danes v jutro ob 7. uri prigodila eksplozija, pri kateri so bili trije delavci ubiti dva pa ranjena in ne bodeta si rešila življenje.

Štrajk pouličnih železničarjev.

Buffalo, N. Y., 6. aprila. — Danes so tukaj zastavkali vslužbenici "International Railway Co.", ki oskrbuje poulični promet v Buffalo, Niagara Falls, Lockport in drugih malih krajih. Promet je docela vstavljen. Štrajkarji zahtevajo višjo plačo in boljše delavne razmere.

Volitev v Milwaukee.

Milwaukee. — Pri tukajšnji volitvi je bilo oddanih okoli 30.000 glasov. Glasovanje je bilo izjemoma slabo, a za socialiste je bila volitev uspešna. Vzlie združenja starih strank, pod pretvezo nepristranskega tiketa, sta bila dva socialistista voljena v šolsko oblast in sicer Henry C. Raasch z 16.762 glasov za 6letni trmin in Pavl J. Ramstack, z 11.799 glasov za dopolnilni trmin. Soproga Victor L. Bergerja je že v šolskem uradu, tedaj so 3 socialisti v tem uradu, ki šteje 16 članov.

Po ameriškem vzorcu.

Washington. — Država Urugvaj je poljedelski oddelek v Washingtonu obvestila, da dr. Washington Escudora z delegacijo dne 15. aprila pride v Zdr. države, da se pouče o načinu poljedelstva.

Zopet nesreča na železnici vsled zanikernosti uprave.

Toledo, O. 5. aprila. — Vlak št. 6 Baltimore and Ohio železnice, je večeraj večer ob pol 12. uri pri Hoytville z veliko brzino zavozil v odprto ogibališče, podrl postajno poslopje in se potem prevrnil. Kurjač Jackson iz Garretta je bil usmrčen. Grant Mason iz Hoytville, kateri se je nahajal v poslopju in veliko število popotnikov je ranjenih, med temi pet smrtno.

Vlak je vozil z brzino 60 milj na uro. Sedem osebnih vozov je bilo prevrnjenih. Na postaji ni bilo ne premikača, ne rdeče svarilne luči. Kakor se govori, je oseba je nekega lokalnega tovrnega vlaka odprlo premikača, a ga pozabilo zapreti.

North Baltimore, 5. aprila. — Železnična nesreča, ki se je pripetila minulo noč malo pred 12. uro pri Hoytville, pristejajo na okolnost, da je vlak vozil na poststranskem tiru, ker so glavno progo popravljali in je nameraval pri postaji kreniti na isto, a je zavozil v ogibališče. Težka lokomotiva je takoj skočila iz tira in se od vlaka odtrgala ter tri osobne vozove zaseboj potegnivši zavozila v postajno poslopje, ki se je porušilo. Šele v nekoliko oddaljenosti so se lokomotiva in vozovi prevrnili.

Kurjač Jackson je bil usmrčen od izpuhteče pare in takisto je smrtno oparjen strojnik Kost.

Ranjene popotnike so spravili v bolnišnico v Garrett, kjer zdravniki dvomijo da okrevajo.

Darrow proces zopet odgođen.

Los Angeles, Cal. — Tretji proces proti odvratniku Clarence S. Darrow, zaradi podmitve porotnikov v McNamara-dinamitnem procesu je odgođen do 16. junija t. l. Vse kaže, da ta proces sploh ne pride več do razprave.

Razprava je bila odgođena potem, ko je Darrow osebno prišel do predsedujočega sodnika Willis v Superior Court. Darrow se je izjavil, da preložitve mu pride prav, ker namerava v Chicago iti da naredi neke zadeve in ker se nekaj njegovih prič nahaja izven države.

Distributni pravdnik Fredericks je takoj prišel in izjavil, da nima nič proti preložitvi razprave. Med tozadevno razpravo, se je dogodil sledeč zanimiv dogodek.

"Jaz sem pripravljen razpravo odgođiti do 31. aprila," je rekel distributni pravdnik Fredericks.

"Ste Vi tudi pri volji, da se termin na 31. aprila določi?" je sodnik Darrowa vprašal.

"Nobeden dan mi ne bi bil prikladnejši," odvrne Darrow, "kot 30. februar."

Vsi so se srčno smejali. Fredericks je Darrowu podal roko in rekel: "Good bye, Darrow, ako Vas več ne vidim."

Peticija sufražetk.

Washington, D. C. — Po množestvilnem zborovanju, se je kakih 500 sufražetk formiralo v parado ter se s svojo peticijo predstavile kongresu. Na vznožju kapitolja so se razdelile v dva dela, eden se je podal v prostore senata in drugi pa v zbornico.

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošljamo:

za \$ 10.30	50 kron,
za \$ 20.40	100 kron,
za \$ 40.80	200 kron,
za \$ 81.60	400 kron,
za \$ 102.00	500 kron,
za \$ 203.50	1000 kron,
za \$ 406.00	2000 kron,
za \$ 1015.00	5000 kron.

Poštarina je všteta pri teh svotah. Doma se nakazane svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljave izplačuje c. kr. pošt. no hranilni urad v 11. do 12. dne.

Denarje nam poslati je najprilicneje do \$50.00 v gotovini v priporočenem ali registriranem pismu, večje zneske po Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER CO.
83 Outland St. New York
104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio

OD PLUGA DO KRONE

ZGODOVINSKI ROMAN. PISAL JAKOB BEDENEK.

DRUGI DEL.

XIII.

(Nadaljevanje.)

“To ni res, in kdor tako govori, ne ve, kaj trdi, ker ne pozna notranjega življenja po samostanih, zagovarja Matej vedno gorečnejše svojo trditev. “Moliti in se zajedno baviti z vsakovrstno učenostjo od zgodnjega jutra do pozne noči, ne pravi se lenobe pasti. Od kod si torej gospoda izvaja pravico zatirati take samostane in ogrebat njih premoženje? Ničesar bi ne rekel, ako bi si bili samostani pridobili imenje po hudodelstvih, kakor svoje dni vitezi — razbojniki, ki so imeli svoje gradove na nepristopnih vrhovih zidane, s katerih so napadali potujoče trgovce na cesti. Ali samostani so si pridobili imenje popojnoma po pravici, nekoliko, ker ga jim je prinesla ta ali ona oseba, vstopivši v red, nekoliko pa, ker ga jim je zopet druga volila na smrtni postelji. Kaj bi rekel, na primer, ako bi bil danes učen in bogat gospod, ki bi imel v Podpeči lep grad, katerega si podedoval po očetu, in bi se ondu bavil jedino z vednostjo, pa bi prišel k tebi cesarski komisar, rekoč: ‘Janez, ti živiš le zase, in ljudstvo ima od tvoje učenosti in tvoje imovine ničesar, zato ti vzamemo premoženje, knjige pa prodamo, da pride oboje med narod.’ Ali mi ne odgovarjaš ničesar? Vidiš, taka krivica se je zgodila tudi samostanom, katerim so pobrali premoženje in prodali knjižnice. Lepo te prosim, kam bi prišli po tem poti?”

Janez ni vedel kaj odgovoriti učenemu beraču. Ravno o pravem času je prišla vrsta nanj, da so mu godei na čast sv. Šentjanža zagodli in zapeli:

Ena ptička priletela
Je z dežele Indije,
Prelepo nam je zapela
Od žlante vinske trtice.

Matej je šepal zopet iz hiše na dvorišče med berače gledat, kje je še treba tega ali onega.

Na veseliceh, zlasti na svatbah, čas hitro mine. Predno bi si mislil, jelo se je mračiti; z mrakom vred je pa začelo tudi silno deževati. — Cedilo je, kakor če bi se bile odprle vse zatvornice na nebu, in Ljubljana je jela od ure do ure naraščati. Drugi dan je stalo močvirje, podobno velikemu jezeru, že čez in čez pod vodo. Opoldne so se hoteli svatje s čolni vrniti v Podpeč, toda Janez ni bil še pri volji, češ: “Saj imamo še časa dovolj, in predno boče noč, lahko smo še doma. Sicer pa nič ne de, če se tudi nekoliko vozimo ponoči. Tem lepše bode, ker mislim, da se popolndne dež poleže, ako ne laže veter, ki se je ravnokar izprevergel.”

Tako je določil Janez in tako je tudi ostalo. Stari in izkušeni Selan je sicer odločno odsvetoval ponočno vožnjo, ker se pa Anica ni branila, zato se je končno mož nejevoljen udal. Godei so jo veselo rezali še do mraka in uganjali burke; zlasti, ko je prišla pogača na mizo, šal ni bilo ne konce ne kraja. Janez je bil jako veselje volje in je praznil kozarec za kozarec, ne tako pa nevesta Anica, ki si je čisto brisala solzne oči. — Toda kaj to, kdo se meni na ženitovanji za nevestine solze. Te morajo biti, in slovenska mati še menda ni porodila neveste, ki bi se ne jokala na dan poroke. Kaj je Anici sililo solze v oči, to maj si prijazni bralec sam raztolmači, kakor mu bolje kaže.

Janez je ugenil, da se boče do večera vreme presukalo. Veter je razpodil deževne megle in pri Sv. Jakobu je ravno zvonilo Marijo, ko so svatje ob prižganih plamenicah stopili v čolne ter so takoj po prijaznem slovesi od ljubljanskih nevestinih svatov zaporedoma odšli po Ljubljani gori proti Podpeči.

“Matej, ki tako rad bredeš po svetu, pa se še pri nas kaj oglasi, bodeš vsaj videl, kako se boče go-

dilo mladji gospodinj,“ zavpije končno Janez iz poslednjega čolna za poslovilo Koprivi, stoječemu na pristanišči.

“Bom že, če Bog dá, prav kmalu! Le srečno se vozite!” obljudi Matej.

Veselo petje se razlega po Ljubljani gori iz čolnov, za katerimi gledajo nevestini svatje, dokler jih ne vzame temna noč. Le krvavo-rdeče plamenice so še videti, drugega nič.

Nevestini svatje gredo zopet v hišo, kajti vsega je še dosti. Matej je imel zopet polno posla z berači, katere je stari Selan sedaj povabil v vežo in jih posadil okolo mize, kjer so prej sedeli godei. Zajedno je ukazal jim na mizo nositi jedi in pijače, kolikor je le gori šlo. Vse je bilo zopet dobre volje, le starega Selana je jelo čim dalje tem huje boleti sree. Milo se mu je storilo, da je ostal mož sam na stara leta; šel je za nekaj trenutkov v svojo spalnico, kjer ga ni nihče videl, in tu se je mož čez dolgo, dolgo let zopet razjokal kakor otrok.

Od Trsta sem so se jele v tem čudovito hitro gnati nove gruče črnih oblakov, iz katerih se je polagoma oglašal grom. Bliski so se jeli križati, česar pa svatje v hiši niti opazili niso. Zunaj se je vlila ploha.

“Sveti križ božji!” viknejo prestrašene ženske, ko se vse križem kar rmeno-zelenkasto zablika, zajedno pa zagrmí, kakor bi se ljubljanski Grad podiral.

“Treščilo je nekje blizu,” pravi Matej in stopi pred hišo gledat, ali se morda kje posveti. Ničesar ni videti. “Bog jih varuj nesreče, ki so na vodi!” mrmra Matej in gre zopet v hišo, kjer jamejo veseli godei pospravljati godala in pihala, svatje se pa tudi odpravljajo domov. Prvo se poizgubi ženstvo, ker jih plaši huda ura. Moški se obirajo le bolj počasi, kajti obilo izbornega vina je še na mizah. Tako zopet poteče nekaj časa, kar stopi ves zasoplen jeden Janezovih svatov, moker, da se kar cedi od njega, med odhajajoče svate in omahne na prvo prazno klop.

“Moj Bog, kaj se je zgodilo?” vzklikne stari Selan, ki je le nekaj trenutkov prej zopet prišel med odhajajoče svate.

“Oče, grozna nesreča, pomagajte!” diha mokri svat in globoko sope. “Treščilo je v čoln, kjer smo sedeli z Janezom in Anico. Sam ne vem, kako je prišlo: blisk, grom in prevrnjeni čoln v kalnih valovih nad Prulami je bilo vse zajedno! Kolikor sem opazil, to sem jedini, ki se je rešil. Zaostali smo nekoliko za prvimi štirimi čolmi in tako ni bilo človeka pri rokah, ki bi nam bil pomagal iz deroče vode. Tekel sem, kar so me nosile moke, da greste pomagat, če se da še sploh kaj rešiti.”

Svatje hite iz hiše, ali zdajci srečajo ostale svate, ki so se vozili v Janezovem čolnu, do kože premočene.

“Kje sta ženin in nevesta?” vzkliknejo Ljubljancem.

“Bog ve, kje,” odgovore žalostno Podpečanje. “V temni noči skoro da nismo videli drugega, pač pa smo vsi slišali preplašen vzklik nevestin: ‘Janez, Janez, pomagaj!’ — ‘Tukaj-le za rame se me primi,’ zavpil je Janez, potem pa nismo slišali ničesar. — Vsak je imel zadosti posla sam s seboj, da se je rešil iz deročih valov. Na bregu šele smo se našli, in se povpraševali po ženinu in nevesti. Nihče ju ni videl.”

“Moj Bog, moj Bog, možje, hitro nazaj po plamenice in na vodo, morda ju vendar še rešimo,” tarna stari Selan in hiti kar more proti domu, svatje pa za njim. Do polnoči so iskali in z drogov iztikali po Ljubljani. Od strele razklani čoln so našli na dnu vode, mladih poročencev pa ne.

Za dva dni je voda vsehnila in je blizu Fužin pod Ljubljano spustila dva vtopljenca na breg. Ženska se je držala možkega okolo vratu. Bila sta Janez in Anica.

Spomladi je kukavica pobrala tudi starega Selana. Matej Kopriva je pa zopet odšel po svetu, od koder se ni nikdar več vrnil v domovino. Kje je ostal in odkod se je preselil v boljše domovino, nisem mogel zvedeti.

(Dalje prihodnjich.)

DOPIS.

Gary, Ind.

Mesto Gary je bilo do sedaj v Ameriški javnosti skoraj nepoznano, vsaj za nas Slovence. Drugače stoji stvar danes. Sedaj se že zamoremo oglašiti tu pa tam, da se malo bližje seznanimo z rojaki širne republike. Ozmimo se toraj malo v zgodovino naše naselbine. Leta 1906 ni bilo tukaj še nikakega sledu o kakej naselbini. V istem letu je pa Illinois Steel družba pričela graditi svoje velikaneske jeklarne, v kojih je danes zaposleno do 9000 ljudi. Leto pozneje ko je bilo treba za delavce tudi stanovanja, se je pomalem začelo graditi poslopja in se po načrtu razpeljale lepe prostrane ulice. — Napredovalo je vse rapidno. Nadalje je American Steel and Tin plate družba postavila ogromne tovarne; v kojih navadno kruh služi okoli 4000 delavcev. Za tem je zopet leta 1911 postavila moderno tovarno American Bridge Works družba. Tam tudi obratuje 2 do 3 tisoč ljudi. Tej je še sledila v minulem letu, takozvana “Balcovna” posluje s preko tisoč močmi. Tam delajo tudi ženske. Razum tega je še tudi več družih malih podjetij.

V vseh teh tovarnah se dela s polno paro in tudi dobro zasluži. Seveda dela so tudi različna.

Danes toraj v teku sedmih let, stoji 26 milj vzhodno od milijonskega mesta Chicago, lepo razvito, s prostranimi cestami na obali Michiganškega jezera mesteca Gary, s štirideset tisoč prebivalci.

Slovencev nas je tukaj okoli 12 družin in tudi nekaj samecev, tako da bi število mogoče vseh skupaj znašalo 50—60 oseb. Vžle malemu številu so pa Slovenci tukaj zelo podjetni. Imamo namreč 5 slovenskih gostilen, eno prodajalno, železnine in tudi godca na meh.

Vsi ti obrtniki imajo tudi lastne domove.

Kar je najbolj potrebno, imamo tudi slovensko podporno društvo, spadajoče k S. D. P. Z. v Cone-maugh, Pa. Društvo “Napredni Slovenci” št. 61 S. D. P. Z. je sicer še majhno, ali dobro napreduje ter mu je obstanek zagotovljen, ker se vedno nove moči priseljujejo.

Dne 29. marca je omenjeno društvo imelo svojo prvo veselico, ali zabaven večer, koja se je prav povoljno obnesla, ter tudi nekaj gmotno pomagala dr. blagajni iz suše. Gostilničar in sobrat g. John Ivanich nam je dal svojo dvorano zastonj, za kar mu gre vsa hvala. Na tem mestu gre priznanje tudi g. Frank Praprotniku, gostilničarju in predsedniku društva. On nam daje od ustanovitve istega zastonj svoje prostore za društvene seje, kjer je vselej po končanih sejah tudi obilo zabave.

Kot član in delegatu prihodnje konvencije S. D. P. Z. naj mi bo dovoljeno tudi malo omeniti radi iste. Ker nimamo več pravega glasila, se člani kakor tudi gl. odbor poslužujejo raznih slov. listov. — Jaz si dovoljujem Glas Slobode.

Jaz nočem nikogar blatiti niti krivega delati sedanjih komedij in nepotrebnih stroškov, vsaj bode vsak sam odgovarjal za svoje poslovanje. Omeniti imam samo nekaj glede konvencije, kar zna biti še smešno.

Po sedanjih pravilih se ima konvencija vršiti v Clevelandu, O. Društvo “Skala” v Pittsburgu, Pa. za isto svari, da se lahko pride do morebitnih sitnosti, ker je v enih državah zborovanje zakonito prepovedano, baže v to spada tudi Ohio. V to svrhu je omenjeno društvo razposlalo okolišnično glasovnico na vsa podrejena društva, da bi se konvencija vršila v Pittsburgu, Pa. Pričakovati je še, da bode z nami tako, kakor je bilo par let nazaj z neko katoliško jednoto, da so eni delegati šli v Joliet, Ill. drugi pa v Chicago. Res smešno!

Kaj je nečista kri?

Nečista kri je ti sta, katera je obložena z nečistimi ali strupenimi snovmi, katere bi pravzaprav morali odstraniti razni organi. Ogrec, črvnavke, pahki, kožne bolezni in bule, otekline, žive rane, splošna slabost so navadni znaki nečiste krvi.

Severov Kričistilec

(SEVERA'S BLOOD PURIFIER)

je zanesljivo in hvaleredno zdravilo, ki zelo uspešno učinkuje v takih slučajih.

Cena \$1.00 steklenica.

Naprodaj v vseh lekarnah. Ne vzemite drugega.

Vprašajte za Severova Zdravila. Ako ih Vaš lekarnar nima, pišite na:

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

SLOVENC, KI HOČETE BITI POŠTENO POSTREŽENI: obračajte se do

Kaspar Državne Banke

Zanesljiv bančni zavod, pod DRŽAVNIM nadzorstvom.

Sprejema denar na hranilne vloge in plačuje 3% od vsega vloženega denarja. Denar se vzdigne brez odpovedi. Slov. Narodna Podp. Jednota vrši svoj denarni promet po tom Kaspar Državne Banke.

VSAKA IZGUBA NEMOGOČA!

Kaspar Državna Banka pošilja DENARJE V STARO DOMOVINO. Ravnotako drifte na vse dele sveta po kurznih cenah. Denar izplačan najhitreje. K. D. Banka stoji v zvezi z najbogatejšimi slovanskimi bankami v stari domovini.

Na milijone kron je bilo poslanih v Avstro-Ogrsko monarhijo in v druge dele sveta potom te banke, in nihče ne more reči, da se mu je cent izgubil. Varnost, točnost in hitrost je naše geslo.

Na denarne pošiljke izven Chicago se polaga največjo pozornost, in je denar tisti dan odposlan, ko ga mi prejmemo. Vse izven Chicago poslane denarje se naj pošilja skozi “Post Money Order” ali skozi zanesljive banke.

KASPAR DRŽAVNA BANKA PRODAJA parobrodne listke za vse najboljše premorske družbe po kompanijskih cenah.

Pišite v slovenskem jeziku. Potniki, ki potujejo potom Kaspar Državne Banke so v najboljših rokah. V New Yorku pričakuje potnike zanesljiv bančni zastopnik in spremlja ljudi na ladjo in poskrbi za prtljago, s čemur se potnikom odvzame velika skrb in delo.

KASPAR STATE BANK

1900 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.

MLADI MOZJE

STARI MOZJE

MOZJE SREDNJE STAROSTI.

Možje, ki se nameravajo ženiti — možje, ki bolehalo — možje, ki so bili nezmeri, prestrašeni in ki so prevgnani; možje, ki so slabi, nervozni, uničeni in kateri so dosegli starost, ko ne morejo več polni meri uživati sladkosti življenja. Val ti možje morajo pisati po našo brezplačno knjižico. Ta knjižica pove, kako možje uničujejo svoja življenja, kako zbolijo in zakaj se ne smejo ženiti dokler so v takem stanju.

Ta knjižica v lahko razumljivem jeziku pove, kako se na domu, privatno, tajno in z malimi stroški temeljito ozdravi zastrupljenje krvi ali fililise, triper, slabost, splošna oslabeleost, zguba spolne moči, nočni gubitek, revmatizem, organske bolezni, želodec, jetra, mehur in ledvične bolezni.

Tisoče mož je že pridobilo perfektno zdravje, telesno moč in poživljenje potom te dragocene knjižice. Zaloge znano-
sti je, in vsebuje stvari, katere bi moral znati vsak mož.

Ne trošite denarja za ubožna in malovredna zdravila, dokler ne štitate te knjižice, katera vam pove, od česa ste zboleli in kako zadobite popolno in trajno ozdravitev. Zapišite si, ta knjižica se dobi POPOLNOMA ZASTONJ. Mi plačamo tudi poštino. Na spodnjem odrezku ali kuponu zapišite razločno svoje ime in naslov, odrežite kupon in pošljite nam ga še danes. Ostalo izvršimo mi.

Odrezek za brezplačno knjižico.

Pošljite danes.

DR. JOS. LISTER & CO.

Aus. 301, 22 FIFTH AVE., CHICAGO.

GOSPODIJE:—Zanima me ponudba, s katero nudite Vašo knjižico brezplačno. Prosim, pošljite mi jo takoj.

IME

NASLOV

Na svidenje toraj na konvenciji, toda kje?!

Konec dopisa pozdravljam zavedne rojake in rojakinje širom Amerike. Tebi vrli list pa želim veliko naročnikov predplačnikov, da bi se vendar enkrat želje vresničile, ter list dvakrat na teden izhajal!

Fr. Tomažič.

Književnost.

Sliko o krvavi drami v milijonarski hiši na Dunaju, kjer je u-

strelil odpušeni knjigovodja Alt-mann svoje 3 svake Bergerjeve, priobčuje ta teden “Slovenski Ilustrovani Tednik”. Nadalje še priobčuje 19 slik in sicer: Najmlajši avstrijski prestolonaslednik, arnautsko orožje, prva nemška sod-nica E. Wilkenonova; kolajne na zmagovalje balkanskih narodov, zimski šport v Bohinju (3 slike), dolina reks Strume v Macedoniji; dirka letala z avtomobilom; uma-

zno perilo “vitežkih” Madžarov (3 slike); novi poveljnik avstrijske mornarice Hans; starodaven kip, ki je vreden 3 milijone; lesni semen na Cetinju; srbski nar. okraski; revolucija v Mehiki; zmrazla ekspedicija pri Spitzbergih. — Kakor je že iz tega razvidno je vsebina zelo raznovrstna in je Sl. Ilustrovani Tednik zelo zanimiv. Razširjajte ga.

S.S.P. Zveza

Ustanovljena leta 1908.

Inkorporirana leta 1909.

Glavni urad na: 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.

GLAVNI ODBOR:

ANTON MLADIČ, predsednik; 2348 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
ANTON FISHER, podpredsednik; Globe, Arizona, Box 503.
JOSEPH BENKO, tajnik; 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.
WILLIAM RUS, zapisnikar; 11224 Fulton Ave., Chicago, Ill.
JOHN KALAN, blagajnik; 341 — 6th St., Milwaukee, Wis.

NADZORNIKI:

FERDINAND GLOJEK, (pred.); 453-53rd Ave., Milwaukee, Wis.
ANTON DULLER, 238 — 136th St., Chicago, Ill.
MARTIN KONDA, 3622 W. 26. St., Chicago, Ill.

POROTNIKI:

AUGUST KUŽNIK, 8323 Connecticut ave., S. E., Cleveland, Ohio.
JOHN BATICH, Box 208, Claridge, Pa.
JOE CVETKOVIČ, 810 W. Forth St., Michigan City, Ind.

POMOŽNI ODBOR:

ANTON SLOGAR, 4144 W. 16. St., Chicago, Ill.
JAKOB TISOL, 11355 Fulton ave., Chicago, Ill.
JOHN JEREB, 321 — 136. St., Chicago, Ill.
FRANK GODINA, 1441 Fullerton St., Chicago, Ill.
MOHOR MLADIČ, 2603 Lawndale ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. ALOIS M. ZAHORIK, 1846 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se izvolijo pošiljati na tajnika Jos. Benko, 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill. Denarne (odpošiljatelj) pa na John Kalan, 341 — 6th St. Milwaukee, Wis.

Uradno glasilo je "Glas Svobode". Seja zadno sredo v mesecu, v Velikih dvorani, 1805 Blue Island ave.

Novo pristopla društva.

IK dr. št. 115, Kenilworth, Utah: S. Kavalor, cert. št. 4271; F. Dolinski, 4272; J. Padar, 4273; B. Brezovar, 4274; A. Komposh, 4275; J. Makovec, 4276; I. Erlih, 4277.

K dr. št. 116, Manor, Pa.: Raspotnik, 4375; M. Vervega, 4376; V. Manor, 4377; J. Božič, 4378; J. Trbovec, 4379; Marija Ograjšek, 4380; F. Demshar, 4381; E. Ograjšek, 4382.

IK dr. št. 117, Eveleth, Minn.: A. Starin, 4383; M. Kobal, 4384; J. Mohor, 4385; J. Kapija, 4387; F. Valentinčič, 4388; J. Pogačnik, 4389; A. Završnik, 4390; T. Prelovšek, 4391; J. Grahek, 4392.

K dr. št. 118, Beadling, Pa.: L. Sujarič, 4393; J. Cetinski, 4394; A. Horvat, 4395; J. Saffer, 4396; J. Lux, 4398; M. Kuna, 4399; J. Goršič, 440; M. Klarič, 4401; A. Saffer, 4402; J. Kazala, 4403; J. Skinder, 4404; A. Goršič, 4405.

K dr. št. 119, Bridgeport, Ohio: F. Kuček, 4406; M. Gradišer, 4407; F. Vočko, 4408; Rozalija Gradišer, 4409; B. Cene, 4410; A. Zavle, 4411; J. Žumer, 4412; L. Gross, 4413; V. Gercher, 4414; J. Vovko, 4415; A. Gorčič, 4416.

Novo pristopli člani in članice.

K dr. št. 3: J. Strupič, 4238.—K dr. št. 6: J. Zupančič, 4279; S. Esič, 4280.—K dr. št. 11: M. Ljubi, 4281.—K dr. št. 16: M. Primožič, 4282.—K dr. št. 17: Ivana Rožanc, 4283.—K dr. št. 19: F. Trsar, 4284; Julia Tisol, 4285.—K dr. št. 20: A. Turšič, 4286; F. Ivančič, 4287; J. Gabrijel, 4288; J. Žerjav, 4289; J. Rosa, 4290; F. Somrak, 4291; J. Škabar, 4292; Ivana Cimperman, 4293; A. Hrovatič, 4294.—K dr. št. 24: J. Kapušar, 4295; F. Jaula, 4296.—K dr. št. 27: J. Zupančič, 4297; F. Šinkovec, 4298.—K dr. št. 28: F. Drvenko, 4299; J. Jurkovič, 4300; A. Jershmovič, 4301; I. Huth, 4302.—K dr. št. 31: S. Pingat, 4303; T. Kristofek, 4304; J. Špehar, 4305; V. Pastušek, 4306; T. Slat, 4307; M. Milosič, 4308; V. Sviršič, 4309; G. Gorok, 4310.—K dr. št. 32: S. Luzički, 4311.—K dr. št. 35: J. Prašnikar, 4312.—K dr. št. 37: A. Šimec, 4313; M. Moran, 4314.—K dr. št. 38: O. Zupan, 4315; A. Trček, 4316.—K dr. št. 44: J. Kolar, 4317; J. Blaznik, 4318; M. Železnikar, 4319.—K dr. št. 50: Marija Gnadar, 4320; Elizabete Sedmak, 4321.—K dr. št. 52: J. Marinko, 4322.—K dr. št. 55: J. Frank, 4323; K. Jurkošek, 4324; M. Salos, 4325; M. Jurkošek, 4326.—K dr. št. 58: Marija Bačar, 4327; J. Moravec, 4328; F. Primožič, 4329; M. Prelih, 4330.—K dr. št. 59: J. Culkar, 4331; I. Groznik, 4332; A. Makše, 4333.—K dr. št. 62: J. Lampe, 4334; Annie Lampe, 4335.—K dr. št. 67: E. Petrovič, 4336.—K dr. št. 68: M. Kramer, 4337.—K dr. št. 70: J. Ileršič, 4338.—K dr. št. 71: J. Kovač, 4339; Franciška Muren, 4340; Katerina Milanich, 4341; K. Guma, 4342; M. Strniša, 4343.—K dr. št. 72: P. Blažič, 4345; Ana Janzekovič, 4346.—K dr. št. 76: F. Rožnič, 4347.—K dr. št. 79: J. Bradaško, 4347; J. Dagar, 4348.—K dr. št. 82: F. Tomšič, 4349.—K dr. št. 85: A. Grošelj, 4350.—K dr. št. 86: H. Blaška, 4351; F. Oselj, 4352; selj, 4352; J. Trčelj, 4353; J. Roje, 4354; A. Ferjančič, 4355; J. Celar, 4356.—K dr. št. 90: F. Gantar, 4357.—K dr. št. 94: J. Štefe, 4358; P. Perko, 4359.—K dr. št. 97: J. Grdene, 4362.—K dr. št. 101: F. Štefan, 4363; J. Bandek, 4364; A. Gorše, 4365; J. Penca, 4366; J. Klančar, 4367.—K dr. št. 103: J. Eržen, 4368; F. Omejec, 4369.—K dr. št. 104: F. Zavrl, 4370.—K dr. št. 106: J. Ocepek, 4371; A. Lunder, 4372.—K dr. št. 112: A. Potokar, 4373; J. Lenček, 4374.

Opomba: L. Kovalar, 4271 dr. št. 115.—J. Strupič, 4278 dr. št. 3.—St. Pingat, 4303 dr. št. 31.—J. Kolar, 4317 od dr. št. 44.—M. Bačar, 4372 od dr. št. 58.—J. Bradaško, 4347, od dr. št. 79.—F. Gantar, 4357 od dr. št. 90.—Fr. Štefan, 4363; J. Bandek, 4364 od dr. št. 101.—F. Ocepek, 4371 od dr. št. 106.—F. Raspotnik, 4375; M. Drevga, 4376 od dr. št. 116.—L. Sujarič, 4393; J. Setinski, 4394; A. Horvat, 4395 od dr. št. 118 se morajo izkazati z kako verodostojno listino glede njihove starosti, ker drugače glavni urad jih ne more sprejeti za stalne člane.

Črtan zopet sprejet:

Od dr. št. 9: J. Novak, cert. št. 236.

Potni člani in članice:

Od dr. št. 2: J. Brvan, 3255.—Od dr. št. 4: J. Blatnik, 342; F. Kračnik, 633; M. Močnik, 3082.—Od dr. št. 6: J. Pistotnik, 149; A. Kammikar, 697; M. Kosnik, 148.—Od dr. št. 7: L. Povše, 398; J. Flore, 848; J. Šinkovec, 1808.—Od dr. št. 8: J. Freilich, 177; L. Pegon, 183; J. Zupančič, 2924; J. Čudas, 186.—Od dr. št. 9: M. Mesojedec, 213; F. Česnik, 310; L. Jenko, 897; J. Požar, 1472; J. Pojzdar, 2420; V. Štich, 2477.—Od dr. št. 10: F. Slabe, 552; A. Stanovnik, 256; L.

Veseli, 1618.—Od dr. št. 16: I. Baran, 553.—Od dr. št. 19: A. Avčin, 1910.—Od dr. št. 20: V. Kandoni, 506; J. Kvas, 1423; F. Pavlič, 1591.—Od dr. št. 21: A. Jančar, 214.—Od dr. št. 27: J. Matičič, 3575.—Od dr. št. 29: M. Slebir, 286.—Od dr. št. 30: I. Žabkar, 855; G. Reven, 1922.—Od dr. št. 33: K. Izlaker, 782.—Od dr. št. 38: J. Lovše, 859; M. Fabjani, 868; J. Jermen, 1932; J. Klančnik, 2868.—Od dr. št. 39: J. Cettin, 4126.—Od dr. št. 46: J. Mavern, 1192.—Od dr. št. 48: F. Klopčič, 3918.—Od dr. št. 51: A. Kral, 1512.—Od dr. št. 52: I. Dolenc, 925; F. Majnik, 1735; M. Kotar, 1854; J. More, 2116; F. Sedlar, 2502; M. Vadnal, 3590; I. Čeligoj, 3600; V. Kotar, 1288.—Od dr. št. 54: J. Tomažin, 2740.—Od dr. št. 55: J. Reven, 1348.—Od dr. št. 59: F. Kristof, 2170; M. Kovačević, 2384.—Od dr. št. 66: K. Perušek, 1643.—Od dr. št. 70: F. Kočevar, 1782.—Od dr. št. 72: I. Bezek, 3397.—Od dr. št. 75: L. Rihtar, 2076; M. Lušin, 2130.—Od dr. št. 76: I. Ravnikar, 742.—Od dr. št. 78: J. Ostrin, 2307; F. Seljak, 2309.—Od dr. št. 83: F. Razem, 2778.—Od dr. št. 90: F. Sternišek, 3040.—Od dr. št. 92: J. Petkovsek, 3118; P. Goyan, 3124.—Od dr. št. 98: J. Konda, 3503.—Od dr. št. 106: J. Godina, 3775; J. Novak, 3778.

Prestopli člani in članice:

Od dr. št. 2: J. Balah, 625 k dr. št. 107.—Od dr. št. 4: J. Urleb, 2923 k dr. št. 68; M. Močnik, 3082 k dr. št. 38.—Od dr. št. 5: M. Brunet, 134 k dr. št. 108; J. Copy, 370 k dr. št. 71; A. Mlekus, 524 k dr. št. 112.—Od dr. 6: A. Vidmar, 303; F. Pražen, 1883 k dr. št. 115; F. Burja, 2515 k dr. št. 55.—Od dr. št. 7: P. Grom, 176 k dr. št. 107.—Od dr. št. 8: A. Ambrožič, 1985 k dr. št. 98; J. Frelih, 177; J. Čudar, 186; L. Pagon, 183; J. Juh, 528; A. Šubec, 1676; J. Zupančič, 2824 k dr. št. 109.—Od dr. št. 10: G. Gantar, 520 k dr. št. 89.—Od dr. št. 13: A. Kolenc, 2842 k dr. št. 99; F. Grill, 1814 k dr. št. 105.—Od dr. št. 14: M. Wenišnik, 1988 k dr. št. 35; M. Imperl, 1903 k dr. št. 48.—Od dr. št. 19: F. Kuhelj, 24; J. Fritz, 492 k dr. št. 100.—Od dr. št. 20: I. Farn, 1914 k dr. št. 48; A. Kužnik, 501 k dr. št. 26.—Od dr. št. 33: F. Deželak, 779 k dr. št. 108.—Od dr. št. 34: A. Potočnik, 1832 k dr. št. 56.—Od dr. št. 33: M. Škoda, 831 k dr. št. 119; M. Jerman, 2546 k dr. št. 107; M. Mavrič, 838 k dr. št. 107.—Od dr. št. 38: J. Kosmatin, 1933 k dr. št. 92.—Od dr. št. 42: S. Trojanovič, 981 k dr. št. 90.—Od dr. št. 51: F. Mavrič, 1274 k dr. št. 62.—Od dr. št. 55: B. Godec, 1340 k dr. št. 113.—Od dr. št. 67; J. Šteuin, 3731 k dr. št. 55; B. Jare, 3424 k dr. št. 105.—Od dr. št. 86 N. Schittenkopff, 836; J. Murgelj, 686 k dr. št. 107.

Suspendirani člani in članice:

Od dr. št. 4: J. Klopeš, 357.—Od dr. št. 9: J. Pleich, 2474.—Od dr. št. 10: J. Hočevar, 500; J. Kunc, 1583.—Od dr. št. 14: A. Gajšek, 1951; F. Remih, 2230; V. Sum, 3032; M. Respet, 3544; J. Peternel, 4093.—Od dr. št. 15: J. Čejka, 2142.—Od dr. št. 16: J. Barran, 2532.—Od dr. št. 19: T. Vrbič, 1692.—Od dr. št. 20: A. Turk, 1169; J. Požun, 2945; A. Mihelič, 2949; F. Bostjančič, 3281; M. Košnik, 3709; A. Jankovič, 3711.—Od dr. št. 26: I. Jltihar, 3986.—Od dr. št. 27: J. Bregar, 1337; J. Čempere, 3576.—Od dr. št. 29: J. Papsanszky, 1702; A. Span, 2321; Zofija Mriglet, 2438.—Od dr. št. 31: M. Mahan, 1106; I. Schepah, 1257; Prokop Stasak, 2729; S. Karambašič, 3144.—Od dr. št. 35: G. Verhaver, 2844.—Od dr. št. 36: J. Svegljč, 1260.—Od dr. št. 38: J. Ocepek, 3301.—Od dr. št. 39: A. Turk, 2418.—Od dr. št. 48: F. Šetine, 1121; J. Hadalin, 1625; F. Lepey, 2454.—Od dr. št. 50: J. Peret, 1215.—Od dr. št. 59: I. Kapusta, 2664; M. Orlič, 2669.—Od dr. št. 68: G. Ivančič, 2764; M. Gornik, 2294; J. Jurglič, 2884.—Od dr. št. 81: A. Burja, 2605.—Od dr. št. 82: J. Juhant, 2698; Golob J. Nikolich, 2463.—Od dr. št. 91: Franciška Slajnik, 2337.—Od dr. št. 92: N. Trbovich, 3469.—Od dr. št. 97: A. Beljan, 3476; P. Dušič, 3492.

Odstopli člani in članice:

Od dr. št. 20: F. Maran, 1914.—Od dr. št. 29: F. Beniger, 1799.—Od dr. št. 93: J. Južič, 3185; J. Jerčinovič, 3189.

Črtani člani in članice:

Od dr. št. 4: F. Bizovšek, 1093.—Od dr. št. 20: M. Kosnik, 3709.—Od dr. št. 21: J. Trebec, 3235.—Od dr. št. 22: A. Dugar, 1245.—Od dr. št. 26: F. Ulle, 2862.—Od dr. št. 33: J. Vidič, 2157.—Od dr. št. 39: L. Smrdel, 3589.—Od dr. št. 54: M. Gasperich, 3313.—Od dr. št. 67: B. Banec, 1657; J. Stefančič, 1658.—Od dr. št. 72: F. Veber, 778.—Od dr. št. 81: J. Sarič, 2612.—Od dr. št. 82: J. Vukotič, 3464.—Od dr. št. 85: M. Zupančič, 2805.—Od dr. št. 87: A. Naglič, 2897.—Od dr. št. 104: J. Murovič, 3685.

Umrli člani:

Od dr. št. 2 Claridge, Pa.: Matevž Jeras, cert. št. 631, umrl dne 19. feb. 1913.—Od dr. št. 81 Biwabick, Minn.: Jakob Benčina, cert. št. 2602, umrl dne 12. feb. 1913.

JOS. BENKO, glavni tajnik.

IZ URADA ZAPISNIKARJA S. S. P. ZVEZE.

Zveček iz 27. redne seje gl. odbora.

Seja se vrši v navadnih prostorih dne 26. marca t. l.; začetek ob 8. uri zvečer. Navzoči na seji so bratje: A. Mladič, Jos. Benko, W. Rus, John Kalan, Ferd. Glojek, A. Duller, M. V. Konda, A. Slogar, J. Tisol, J. Jereb in Ferd. Godina.

Zapisnik zadne seje se prečita in s par malimi popravki sprejme in podpiše.

Društ. št. 1 Chicago, Ill.: Poslano resolucijo se prečita in sprejme, ter objednem preloži na nedoločen čas.

Dr. št. 33 Livingston, Ill.: Prečita se društ. poročilo, z katerim se br. Deželak-u dovoli izplačati ustavljeno bolniško podporo vsa — razven 14 dni. Za to postopanje se navaja, da zadno poročilo ni popolnoma odgovarjalo resnici, kot se je še-le pozneje pronašlo in zategadel se mu je tudi podpora pripoznala. — Prečita se nato še osebno poročilo br. Deželak-a, kateri poročila podrobnosti o zadevi in objednim prosi za izplačitev še omenjenih 14 dni podpore katero mu je društvo odvzelo, po njega

mnenju brez povoda. — Sklene se ravnati po društvenem sklepu z dodatkom, da se podpora tudi za oddetih 14 dni izplača, ako jo društvo privoli izplačati.

Dopis br. Aug. Kužnika se prečita in vzame na znanje.

Dr. št. 119. Bridgeport, O.: Nikogar se ne more sprejeti za člana te organizacije, kdor ni pri popolnem zdravju oziroma kdor nima zdravih vseh udov telesa.

Od glav. odbora Slov. Nar. P. Jednote se prejme vabilo na skupni sestanek v mesecu januarju prihodnega leta, na katerem naj bi se razpravljalo o mogoči spojitvi organizacij. Objednim se prosi prijavitve zastopnikov. — Vabilo se vzame na znanje. Ker je pa konvencija pred durmi se isti prepušča nadaljne ukrepe in volitev zastopnikov za skupni sestanek z dodatkom, da ako bi bilo potrebno imeti pa pred istim časom kak sestanek se istemu gl. odboru S. S. P. Z. rade volje odzove.

Brat Benko poroča o zadevi pokoj. br. Krankota od dr. št. 98, Oak View, Colo. in sicer, da se bode dala listina oziroma poročilo varuha registrirati v tukajšni državi, nakar se bode usmrtnina po želji izplačala.

Brat tajnik naznani, da sta u-

mrla nasledna člana: Od dr. št. 3, De Pue, Ill., br. Matevž Jeras, cert. št. 631, in od dr. št. 81, Biwabik, Minn., br. Jakob Benčina, cert. št. 2602. Oba sta bila ponesrečena. Poročilo se vzame z izrazom sožalja na znanje.

Br. tajnik poroča, da so se prijavi sledišča nova društva za ustop v S. S. P. Z.: Pod št. 115 dr. v Kenilworth, Utah z 8 člani; pod št. 116, dr. v Manor, Pa., z 8 člani; pod št. 117, dr. v Eveleth, Minn., z 10 člani; pod št. 118, dr. v Reading, Pa., z 13 člani in pod št. 119, dr. v Bridgeport, O., z 11 člani; k raznim posameznim društvam se je pa prijavilo za vstop skupno 92 članov in 8 članic. Na podpiran predlog se vsi sprejmo.

Nadalje se sprejme razne predložene račune.

Tajnik br. Benko prosi nato za pomočnika, ker pravi, da mu je samemu nemogoče upravljati 119 društev, katero število se pa bode v kratkem še pomnožilo; ter objednem pripomni, da ako se mu ne ustreže, da je primoran odstopiti od urada.

Po dalj časa trajajoči debati se potrebo pripozna, sosebno na opazko nadzornega odbora, kateri se izrazi, da je delo precej zaostalo in vkljub tega se dovoli, da si sme od 1. aprila nadalje dobiti pomočnika za katerega se dovoli \$40.00 mesečne plače, on se pa zaveže z obljubo, da bode poslovanje točno.

Bratu blagajniku se pa na njegova prošnja dovoli nabaviti stroj za pritiskovanje števil.

Seja zaključena ob 11 in 45 minut zvečer.

Wm. Rus, zapisnikar.

PRIPOROČILO!

Če kupujete zemljo, kupite jo tam, kjer se lahko prepričate, da je v resnici dobra in rodovitna, zdrav in čist zrak, dobro in ugodno podnebje, blizu mesta kamor se lahko vse pridelke proda in blizu železniške postaje. Ne iščite zemlje v puščavah in neobljudenih krajih, dokler zamorete kupiti dobro in rodovitno zemljo blizu mesta in železniške postaje kjer vam je bodočnost sigurna in uspeh zagotovljen.

Poleg cvetočega in prijaznega mesta Wausaukee, Wisconsin v Marinette Co. imam okoli deset tisoč akrov jako dobre in rodovitne zemlje naprodaj, ki je prav lahko za čistiti in obdelovati na kateri rastejo vsakovrstni poljski pridelki, kakor tudi raznovrstno sadje in trta prav dobro obroditi. Tu je mnogo studencev, več prijaznih jezerov in tekoča voda teče skozi zemljišče, katero imam naprodaj, tudi so dve železniške proge skoz speljane. Mesto, poleg katerega imam zemljo naprodaj vam nudi vse ugodnosti, ki jih kod farmer potrebujejo, kajti razven mnogih privatnih poslopij in stavb je tam železniška postaja dveh različnih železnice, na katerih se križa dnevno 6 osebnih vlakov in ima jako dobro zvezo s sosednimi večjimi mesti in trgi kamor se tudi vsaki čas in prav lahko vse pridelke poproda. Dalje so dve cerkve, ljudska in višja šola, več hotelov in večjih trgovin, mlekarna, žaga, livery, banka, mirovno sodišče in mnogo drugih industrijskih podjetij, ki vam nudijo vse ugodnosti kakor jih le malokje drugod dobiti zamorete.

Ako toraj želite imeti kos dobre in rodovitne zemlje v lepem, prijaznem in zdravem kraju poleg cvetočega mesta, kjer vam je uspeh in bodočnost zasigurana in kjer se vam po zimi nudi delo in postranski zaslužek, ko ni ravno posebnega dela na farmi vam priporočam, da pridete in se o vsem na lastne oči prepričate, ker vem da bodele tako zadovoljni kot vsi oni, ki so si ta v resnici dober in prijazen kraj ogledali in tudi zemljo kupili. Kupecem se vožnja povrne, oziroma k dobrem pripise. Zemlja je vsa v enem kosu skupaj, tako da bode dobil vsakdo rojaka za sosedo. Kdor prej pride, ta ima več na izbero in prednost lepši kraj si odbrati. Ako pridete v Chicago, pokličite me na telefon števil. 1800 Franklin, da pridem na postajo po vas. Ako pa želite natančnejega pojasnila pridite ali pišite na

A. MANTEL,
133 W. Washington St.
Room 519 Chicago, Ill.

DENAR POŠIJAMO V DOMOVINO.

Po sledečih cenah:

Za \$ 10.35	Kron 50
Za \$ 20.50	Kron 100
Za \$ 30.85	Kron 150
Za \$ 41.00	Kron 200
Za \$ 61.50	Kron 300
Za \$ 102.50	Kron 500
Za \$ 204.50	Kron 1000
Za \$ 1020.00	Kron 5000

Poština je všeta pri teh svotah.

V tej banki se menja, kupuje in prodaja inozemski denar. Austro-Ogrski denar se kupuje brez odbitka: za 5 kron plačemo en dolar.

Pišite po cene in pojasnila v slovenskem jeziku.

Kaspar State Bank

1900 Blue Island Ave., Chicago.

Slovenskim gostilničarjem in trgovcem priporočam

BINGO CIGARE

CHARLES HLAVA, izdelovalec

2342 So. Kedzie Ave., Chicago.

Telefon Lawndale 5616

Tel. Canal 376

RUDOLF SMRCEK

Edina slovenska knjigovoznica v Chicagi

1623 BLUE ISLAND AVENUE

Se priporoča rojakom.

Najnižje cene.

NAJEMNIK & VANA,

IZDELOVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.

82—84 Fisk St. Tel. Canal 1406

Telefon: Canal 3014

NAZDARI!

SALOON

s kegljiščem

kjer točim vodno sveže pivo in druge raznovrstne pijače. Dobra vina, tujake cigare. Potniki določ pri meni čedna prenočišča. Potreben vsakemu točno in izbrano.

MARTIN POTOKAR

1625 So. Center Ave., Chicago, Ill.

"The Roosevelt Saloon"

ROCK SPRINGS, WYO.

A. Justin, lastnik

In trgovec z vinom, cigarami, mračin plovom itd. — Se priporoča Slovincem!

“Glas Svobode”

THE VOICE OF LIBERTY
WEEKLY
Published by M. V. KONDA & CO
3622 W. 26 Street Chicago, Illinois
Subscription \$2.00 per year.
Advertisements on agreement
Prvi svobodnomiselni list za slovenski narod v Ameriki.
GLAS SVOBODE IZHAJA VSAKI PETEK
in volja
ZA AMERIKO:
Za celo leto.....\$2.00
za pol leta.....\$1.00
ZA EVROPO:
Za celo leto.....\$2.50
za pol leta.....\$1.25

NASLOV ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE
GLAS SVOBODE
3622 W. 26 STR. CHICAGO, ILL.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnik da nam natlačno naznani položaj Novega tud Stari naslov.

ZA VSE JE PROSTORA NA SVETU.

Cene živil so šle kvišku in dobršen del tistega, kar so delavci in vslužbenec v minulih dvajsetih letih na njih dohodkih pridobili, je vsled podraženja živil in potrebein zopet zginilo. Pod sedanjimi razmerami tudi ni najmanjšega jamstva za to, da ne bi to tako naprej šlo in da ne bi tisto, kar si bodo delavci v boju s podjetniki morebiti izbojevali, se zopet zgubilo vsled še višje idočih cen.

Sedaj imamo demokratičen kongres, oziroma demokratično zbornico, ki se ima s tem baviti, da potom znižanja carin, izsili znižanje cen. Toda dobro in prav storimo, ako na te, nam dane obljube, ne polagamo preveč nade. Pred vsem ne bodo demokrati prav nič radikalnega podvzeli in potem se gre bistveno za industrijske proizvode, katere pridejo pri masi v poštev še le v drugi ali četrti vrsti. Najprvo pridejo živila, potem brčkone pri mnogih najemščina, in še le to, kar morebiti preostaja, pride deloma vporabo za industrijske proizvode. To pa gotovo ne znaša 20 odstotkov dohodnine. Ako tedaj demokrati še dosti radikalno postopajo in carino polovico znižajo (kar ne bodo storili), potem je posledek deset odstotkov od dohodka, najbrže pa niti pet, — ako sploh kaj. Tem nasprotno pa so po uradnem izveščju cene živil poskočile od leta 1900 za 22 odstotkov.

To je tedaj jasno, da na ta način sploh nemore biti pomagano. Rešitev tega vprašanja sploh ne leži na polju trgovske politike, marveč na polju produkcije. V zadnji stopinji so šla živila v ceni kviško, ker njih proizvajanje ni korakalo s povprašanjem. Mogoče, da poslednje pride deloma od tod, da ljudje bolje živijo, toda poglobitnost je pa pripisati pomnoženju prebivalstva. V takoi-menovano civiliziranih deželah narašča prebivalstvo hitreje kot proizvajanje živil. In vrh tega nimajo kmetje nobenega interesa nad tem, da bi trg prenapolnili. Kjer jih ne tlačí zemljišni dohodek, ne gre do k povečanju pridelka in v novih deželah, severna in južna. Amerika in Avstralija, je ta pritisk še prav neznaten.

Omenili smo že na tem mestu, da človeška družba bo postavljena pred povsem novi problem, katerega meščanska družba ne bo rešila, ako svet ne vzame v posest. Toda v civiliziranih deželah z njenimi razkosanimi posestvi je to zasedaj nerešljiv problem, kajti milijone posestnikov se ne more razlastiti. Tedaj preostaja samo ponacrtna zaposedba deviških zemljišč v svr-ho izkoriščanja za poljedelski primanjkljaj. To je ena tistih gonilnih sil imperializma, ki pa tudi v tem prav nepopolno učinkuje, istotako, ker mu je na poti zasebna lastnina, ki nima zanimanja na nizkih cenah, marveč na visokih.

Pojmovno motreno, je draginja dandanes velikanski zločin nad človeštvom. Sedaj je okoli 2000 milijonov ljudi na zemlji. Njeno zemljiščno površje meri 50 milijonov štirjaskih milj. Tedaj pride približno 40 na miljo. Ako ne jemljemo v poštev gore, puščave in z ledom pokrito zemljo, tedaj mora najmanje 30 milijonov štirjaskih milj preostajati za kmetijstvo in živinorejo. Belgija, kjer je zemlja najbolj izkoriščana izmed

vseh dežela, ima 650 prebivalcev na štirasko miljo. Taka goščava ljudstva bi dala 20.000 milijonov ljudi za vso zemljo; toda dá pa le deseti del, in pa je še veliko rodovitnejših dežel, kot je Belgija. Samo v Amazonski dolini v južni Ameriki, se bi znalo pridelati dovolj živil za vso človeštvo. Danes dobavlja skoraj nič. Istotako Orinoko-dolina in baš tako osrednja Azija, kjer bi se z umetnim namakanjem ogromna zemljišča odprla kmetijstvu.

Sredstva v to svrho! Takozvane civilizirane države izdajo sedaj vsako leto najmanje tri milijarde dolarjev, da se druga proti drugi vojaško “zavaruje”, pri čem pa vsaka zatrjuje, da niti ne misli na kakšen napad, mora se pa zaradi družih oboroževati in oboroženje še povečati. Take nezaslišane morčavosti še ni bilo in naše daleč napredujuče se misliče človeštvo se obnaša kot tropa bedakov napram živlenskemu vprašanju. Nadalje se najmanje tri milijone ljudi odtegne koristnemu delu ter se jih še pridružuje, na druge paziti, da kateri kaj ne napelje. Višek budalosti! Le-ti trije milijoni ne le nič ne pridelajo, marveč je še potrebno najmanje deset milijonov, da nje vzdržujejo in pa morilno o-rodje. Tedaj izguba leto za letom delavske moči trinajstih milijonov ljudi v najboljši delavni dobi. Ako pomislimo tedaj le-te oborožene z najnovnejšo pridobitvijo mehanike, kemije in fizike, tako sledi taka ogromna sila na močeh kot na sredstvih, da bi premišljeno, socializirano izkoriščanje zemlje v malo letih ustvarilo prave čudeže.

Meščanska družba morda tega ne zna ali pa noče — a toliko slabše zanjo. To bo najmočnejši klin za njeno rakev, kajti prišlo bode, ker mora, in če ona, na zasebni posesti kapitala ustanovljena družba to ne more storiti ali noče, zmagujoči delavski razred bo to znal in tudi storil.

UMORJEN KRALJ.

Grški kralj je bil v Solunu umorjen. Bil je 68 let star in gluh. Njegov sin je že prevzel kraljevi posel.

Kadar dojde tako poročilo, se o tem vedno dela veliko hrupa po časnikih. Naravno, kaj takega se ne pripeti vsaki dan. Toda, da kakšen zavirač na železni konec stori, to je vsakdanji dogodek in časniki zabilježijo nezgodo s tremi vrsticami, čeprav je zavirač veliko koristnejši človek, kot kakšen kralj, to zna vsaki.

Kdo je kralja umoril in zakaj, se za sedaj še ne ve, na kar pa tu di ne pride. V tistih krajih je usmrtitev potentatov, nekakšna deželna navada. V sedanji generaciji so enega turškega sultana s škarkjami zakljali in enega srbskega kneza ustrelili. Kralja srbskega in njegovo ženo so častniki umorili ter trupla iz palače skozi okno na cesto pometali. Nekaj potentatov onih krajev je bolje opravilo, bili so samo izgnani in ne umorjeni, kot Cusa iz Rumunije, Otto iz Grškega, Aleksander iz Bolgarije, Milan iz Srbije in Abdul Hamid, sultan Turčije. Takorekoč, naravn konec pri teh ljudeh je tako redek kot pri zajcih.

A vedno se še najdejo ljudje, ki radi prevzamejo nevarnost kraljevega posla. Baš sedaj se jih nekoliko prepira za prestolček Albanije, če prav se bi znalo skoraj strup na to vzeti, da bo imejitelj prestolčka v svojih škornjih konec storil.

Juri, kralj Grški, ki sedaj leži na mrtvaškem odru, bil je tudi importiran. Njegova mati, kraljica Danska, je bila znana kot “stara mati Evrope”. Kot ženitna posredovalka svojih otrok je bila nedosegljiva. Eno hčer je naredila za carico Rusije, drugo za kraljico Anglije, enega sina za kralja Grške, baš tega Jurja, v grščini Georgius. Imel je sicer pred očmi strašno priliko, ker je bil njegov prednik, Otto Bavarski pregan, o katerem se nemore govoriti nič slabega, kot da je hrepenjenje po Izri večkrat zapil v rjavi pijači svoje domovine, toda vgljed je bil zgubljen pri Jurju. Seveda, kraljevi posel je še le sprejel, ko mu je bila na Angleškem zagotovljena subvencija in pa penzija za slučaj

več ali manje primorane ga odhoda.

Naravno je našel Juri, potem ko je postal Georgios, da njegova dose-danja vera, lutrovska, ni bila prava in postal je grški-katoličan. Istotako je njegova sestra, ko ni bila več Marija, princezinja Danska, marveč Dagmar, carica Rusije, odložila svojo vero in ime; isto je storila Lotta, sestra nemškega cesarja, katera je sedaj grška kraljica. Vse to sliši k businessu.

Georgios je vladal slabo in pravo, kako je to razumel, nima veliko pomena, kajti na Grškem obstoji točno konstitucionelen sistem, oblažen tampatam po diktaturi častniškega kora. Kot ženitvanjsko darilo je prinesel seboj iz Anglije jonske otoke, bil je, ko se je nepremišljeno podal v vojno s Turčijo, grozno tepen, in baš sedaj je bil pripravljen žeti, kjer ni ničesar sejati. Mesto Solun si je pravzaprav njegova hrabra armada pritihotapila takorekoč. Srbi in Bolgari so premagali in uničili turško armado na zapadnjem Balkanu in so s tem osvobodili pot v Solun, kamur so pobegnili demoralizirani in za boj nesposobni Turčini. Plemeniti potomci Lacedaemoncev so se tedaj palagama splazili skozi med Srbi in Bolgari ter zasedli mesto, katero se ni branilo. Radi te nizknotnosti, ukrasti plen, razlutili so se Bolgari in Srbi zelo, in dokler ne pridejo nadaljna poročila, se zna vzeti, da je eden ali njih več zaradi tega Georgiosa pihnil.

Kakor že je utegnito biti, mnogo nima na sebi. Ostali potentati se bodo nad tem “memento mori” nekoliko vznemirjali in obžalovali, ko se njim dandanes ne pripozna izključna pravica za moritev in ko je vse spoštovanje pred veličanstvom šlo k vragu. Ali nobenemu ne bo prišlo v glavo, da bi sam z dobrim zgledom na čelu korakal in da bi že enkrat nehali z moritvijo ljudi. In tako brčkone ne bo Georgios poslednji, nad katerim se bo uresničil sv. pisemski rek: “Kdor prime za meč, bo z mečem pokončan.”

JEZUITI IN NEPLOMBIRANI KRAVJI REP.

V Valkenburgu na južnem Holandskem imajo jezuiti veliko naselbino. Pobožni patri in fratri se pečajo s poljedelstvom, imajo konvikt in seminar, tako da je v samostanu več sto oseb. Mesarji v Valkenburgu so že dalj časa mislili in razmišljevali, odkod dobivajo pobožni jezuiti potrebno meso. Videli so pač, da se pase skoro vedno isto število krav, volov in bikov po samostanskih pašnikih, vendar pa se jim je čudno zdelo, da se to število ne zviša. Seveda niso morda v samostanu pobijali živine — tako so trdili jezuiti. Me-so so dobivali iz raznih drugih oddaljenih krajev. Na Holandskem se mora od vsake zaklane goveje živine plačati davek in sicer pet odstotkov vrednosti. Kdor zakolje vola ali kravo, mora to prej naznaniti davčni oblasti ter označiti vrednost zaklane živine. Davčna oblast ima pravico, da kupi označeno živino za navedeno ceno in da jo zakolje na svoj račun. Če je živina obdačena, tedaj se to potrdi s plombo, ki se pritrdi na rep. Ta plomba se ne sme odstraniti, dokler ni meso popolnoma razprodano, oziroma porabljeno. Kdor ne naznani prave vrednosti, mora plačati petkratni davek. Razentega je pa še drugače kaznovan. — Davčna oblast je že dolgo sumila jezuite, da neopravičeno koljejo, vendar pa jim ni mogla tega dokazati. Če so prišli davčni uradniki kontrolirati, tedaj so jih pod raznimi pretvezami toliko časa motili in zadrževali, da je bilo vse popravljeno. Navadno so pobožni bratje molili. Uradnik je čakal, da so bratje opravili svojo pobožnost. Med tem časom so ti jezuiti pošteni-jaki dobro poskrili meso in kože ter delali prav pobožne obraze, ko je davčni uradnik zastoj iskal dokazov. Toda uradniki so se že naveličali teh pobožnih sleparij. In nekega dne je zopet sedel davčni uradnik pri vratarju ter potrpežljivo čakal, da so jezuiti opravili svojo — pobožnost. Med tem časom pa so drugi uradniki

zlezli čez vrtni zid ter gledali, kako so bratje mesarili. Videli so, kako so vlačili v potu svojega obraza kože in meso. Nič več niso mogli tajiti. Uradniki so prišli pobožne brate in flagrantni ter jih odvedli v davčni urad. Klerikaleci so napeli seveda vse sile, da rešijo uboge jezuite, ki so osleparili državo za več tisoč goldinarjev. Vprašanje pa je, kje bo dobila država davek in pa kazni, ki znašajo par sto tisoč goldinarjev. Jezuiti namreč trdijo, da nimajo nikakega premoženja.

UČENEC VON DER GOLTZ-PAŠE.

V časopisu “Janus” priobčuje dr. Fran Lipp te-le epizode iz vojne:

Pri Bunar-Hisari so Turki prevarili Bulgare z zobešenjem bele zastave. Ko so bulgarski oficirji stopili pred fronto, da se pogovori-jo s turškimi oficirji, so začeli turški vojaki streljati na nje in uničili so skoro povsem dva bulgarska bataljona in njihove oficirje. Bulgarski general je radi tega zlo-dejstva zapovedal, da smejo bulgarski vojaki v bodoče brez usmiljenja postreljati turške ranjence.

Neki bulgarski oficir je pripovedoval dr. Evgenu Garinu to-le epizoda: Jahajoč z oddelkom na določeno mesto, sem naletel na nekega turškega oficirja, ki je bil ranjen na kolenu in ni mogel naprej. Potegnil sem revolver. Ranjence me je nagovoril v francoskem jeziku rekoč: Imam pri sebi večje denarno svoto, briljantni prstan, zlato uro ...

Ne smem nič tega sprejeti pod smrtno kaznijo — mu je odvrnil Bulgar.

Vem — pravi ranjenec — vi ste oficir in ni treba vam, da bi si pridržali te vrednosti, ampak dajte jih konzulu moje domovine v Sofiji ob enem s pismom na mojo rodbino. Jaz nisem Turek ...

To se mi je zdelo — odvrne Bulgar — vi ste Prus iz turške vojne šole von der Goltz-paše, in Vi, sin visoko civiliziranega nemškega naroda se borite za denar proti kristijanom, ki hočejo osvoboditi svoje brate iz groznega robstva in barbarstva. In jaz naj bodem listonoša takemu plačanemu človeku?

Odpet bulgarski revolver je prinesel smrt učencu von der Goltz-paše. Na mestu je obležal mrtev.

EVANGELJSKA SODBA O NOVODOBNIH KLERIKALCIH.

(Mat. XXIII, pogl.). Tedaj reče Jezus ljudstvu in učencem svojim in pravi: Na Mojzesov stol so se vsedli pismarji in farizeji. Zatorej karkoli vam vele izpolnjevati, izpolnjujte in delajte. Ampak po njih delih ne delajte; ker govore, pa ne delajo. Zakaj težke in neznosne butare spletajo in jih nakladajo ljudem na pleča; a s svojim prstom nočejo ganiti. Vsa svoja dela opravljajo tako, da jih vidijo ljudi, zakaj široke si delajo napise in velike robove oblačilom svojim. In ljubijo prve prostore na gostijah in prve stole po svetih in pozdrave po ulicah in da jih ljudje imenujejo: Rabi! Rabi! ... Kdor se pa povišuje, bo ponižan; in kdor se sam ponižuje, bo povišan. Ampak gorje vam, pismarji in farizeji, hinavei: nebesko kraljestvo zapirate pred ljudmi; sami ne greste vanj in tudi onih, kateri hočejo, ne puščate noter. — Gorje vam, pismarji in farizeji, hinavei: vdovam požirate hiše moleči dolge molitve; ostro sodbo boste prejeli. Gorje vam, pismarji in farizeji, hinavei: morje prehodate in zemljo, da pridobite enega, kateri se požidi; in ko se je požidil, napravite iz njega sinu peklenskega, dvakrat hujšega od sebe. Gorje vam, slepi vodniki, kateri pravite: Če priseže kdo pri tempeljnu, to ni nič, če pa priseže kdo pri tempeljnem zlatu, je kriv. Bebi in slepci: kaj pa je več — zlato ali tempelj, kateri posvečuje zlato? Gorje vam, pismarji in farizeji, hinavei: desetino dajete od mete, kopra in kumine, zanemarjate pa, kar je najvažnejše v postavi: sodbo in milost in vero. To je bilo treba storiti in onega ne opustiti. Slepi vodniki, kateri precejate mu-

siće in požirate kamelo. Gorje vam, pismarji in farizeji, hinavei: zunaj čistite steklenico in skledo, znotraj ste pa polni ropa in nepoštenosti. Slepi farizej, očedi najprej steklenico in skledo znotraj, da boš tudi zunaj čist. Gorje vam, pismarji in farizeji, hinavei: pobeljenim grobovom ste podobni, kateri se zde zunaj lepi, znotraj pa so polni mrtvaških kosti in gnilobe. Tako se kažete tudi vi ljudem zunaj pravične, znotraj ste pa polni hinavstva in hudobije. Gorje vam, pismarji in farizeji, hinavei: prerokom zidate grobove in lepšate pravičnim spomenike in pravite: Da smo bili v dneih očetov svojih, ne bi bili z njimi deležni pri krvi prerokov; tako pričate sami zoper sebe, da ste sisovi teh, ki so pomorili preroke. In vi ste napolnili mero očetov svojih. Kačja in gadja zalega! Kako boste ubežali sodbi peklenskega ognja?

500 dni odpustka.

Te dni smo čitali v raznih angleških časopisih, da so “sveti očetje” na 1087 Lexington Ave., v New Yorku začeli izdajati nek mesečnik za propagando sv. katoliške vere; ta mesečnik stane na leto en cel dolar in kdor se na istega naroči, dobi eno izmed sledečih daril:

500 dni odpustka; “čudežno” svetinjico ali pa —

Od kod so dobili ti gospodje to moč, ne vemo ali sploh ne maramo vedeti, vemo pa toliko, da ti

odpustki so samo nekaka pretveza, pod katero lovijo lahkomisljela ljudi.

Tudi mi bi razpisali, ne samo 500 dnij odpustkov vsakemu našemu naročniku in mu dali tako svetinjico, ki stane komaj eno desetino centa, ko bi iste komu kaj pomagale, zato pa rajše resnično in odprto povemo, da tisti odpustki so navaden humbug, ki nese rimsko katoliški hierarhiji neznan-ske svote denarja, ob enem pa pomaga držati verne mase v praznovrstvu. Glas Svobode je svobodomiseln list, ki se bori proti praznoverju, zato nam ni treba deliti nobenih odpustkov, da bi dobili nove naročnike. Cena Glas Svobode je \$2.00 za celo leto in \$1.00 za pol leta; če pa že kateri hoče imeti kake odpustke, pa si jih naj sam pripiše kolikor hoče. Mi nimamo nič proti temu, ako si jih toliko napiše ali pripiše, da bo kar gorak zletel v deveta nebasa.

Kdor je pravičen, ljubi svojega bližnjega in pomaga potrebnim, ne rabí nobenih odpustkov.

Stari znanci.

Na Dunaju od krščanskega socialista ustreljeni socialdemokrat Schuhmeier je prišel v nebasa ter se tam sestel z bivšim dunajskim županom Luengerjem (kršč. socialistom). — “No, no,” se leta čudi, “kako pa Ti sem prideš?” — “Da,” odvrne Schuhmeier, “to tudi jaz ne vem, toda Tvoja stranka me je sem poslala!”

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

v Ljubljani, Prešernova ul. 3. Kranjsko

je največja in najvarnejša slovenska hranilnica.

Prometa konec leta 1912

660 milijonov kron

Stanje hranilnih vlog

42 milijonov kron.

Rezervni zaklad

1 milijon 300 tisoč kron.

OBREŠTUVJE PO 4½% BREZ ODBITKA

Za vloge jamči rezervni zaklad hranilnice in mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in z vso davčno močjo v vrednosti 50 milijonov kron. Poslovanje nadzoruje c. kr. deželna vlada.

Denar pošiljajte po pošti ali kakim zanesljivim banki. Pri banki zahtevajte odločno, da se vam pošlje denar le na “Mestno hranilnico ljubljansko v Ljubljani” in ne v kako drugo manjavno “špar-kazo”. Nam pa takoj pišite, po kateri banki dobimo za Vas denar. SVOJ NASLOV NAM PIŠITE RAZLOČNO IN NATANČNO.

Pijte najboljše pivo

Edelweiss

Peter Schoenhofen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9

CHICAGO, ILL.

GLAS SVOBODE CO.

3622 W. 26. Street, Chicago, Ill.

OBVESTILO!

Vsem društvam, obrtnikom, trgovcem, gostilničarjem, kakor tudi posameznikom se priporočamo za nabavljenje

Vsakovrstnih Tiskovin

kot: Zavitke in papirje z firmo, za zasebnike in urade, račune in vse v to stroko spadajoče tiskovine. Priskrbimo tudi

društvena pravila in prevode

iz tujih jezikov na slovenski jezik in obratno. Naročnikom lista

“Glas Svobode”

dajemo vsa tozadevna pojasnila zastoj, samo poštno znamko za 2c se naj priloži za odgovor.

Slovenska Delavska Podporna in

Penzijska

Družba

Ustanov.

Inkerp.

21. nov. 1909

15. marca 1910.

MADISON, PENNSYLVANIA

GLAVNI ODBOR:

PREDSEDNIK: Martin Jager, L. Box 102, Conemaugh, Pa.
PODPREDSEDNIK: J. Zakrajšek, R. R. 3 Box 57 Columbus, Kans.
TAJNIK: Jos. Hauptman, Box 140, Darragh, Pa.
ZAPISNIKAR: Jos. Mostar, Box 120, Adamsburg, Pa.
BLAGAJNIK: John Gantar, Box 286, North Chicago, Ill.

NADZORNI ODBOR:

ALOJZ FLERE, predsednik, Box 121, Adamsburg, Pa.
MATH PETRICH, I., Box 183, Cliff Mine, Pa.
HENRY LAMUTH, II., Box 114, Marianna, Pa.

POROTNI ODBOR:

JOHN LEKŠE, predsednik, Box 94, Mulberry, Breezy Hill Sta. Kan.
ALBERT ŠVAJGAR, II., Box 146, Livingston, Ill.
JOHN GOMILAR, III., R. F. D. No. 3 Box 144A, Johnstown, Pa.

POMOŽNI ODBOR:

MARTIN HORVAT, Box 140, Darragh, Pa.
ALOJZ ŽAGAR, Herminie, Pa.
MARTIN PUMPE, Box 130 Adamsburg, Pa.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. Geo. Boehm, Arona, Pa.

Glasilo je "Glas Svobode."

Vsem društvam oziroma dr. uradnikom na znanje, da v poslednjem pošiljajo denar na sedanjega blagajnika.

GIORDANO BRUNO.

O, ti modri svet!
 Križi je tvoj grmadam rabil
 za podnet!
 A v imenu tvojem kurili
 grmade
 njega dni so razni slavni
 Torquemade.
 In v plamenih zgorel mnog
 je živ svetnik,
 mnog svetbodne misli hraber
 mučenik . . .

A. Aškerc: Ahasver pod križem.

Bilo je dne 17. svečana 1600. Na trgu "Campo dei Fiori" v Rimu je bila pripravljena grmada. Vseokrog se je tlo ljudstvo, ki je hotelo videti, kako se izvrši sodba nad "krivovercem". Pripeljali so moža, dominikanca. Pred grmado mu je rabelj s kleščami izpulil jezik. Potem so ga postavili na grmado, zanetili jo, živega svetnika, svobodno misli hrabrega mučenika . . .

Daleč tam v jutranji deželi je hodil nekdanj sin mizarja Josipa. Jezus, od mesta do mesta in označeval ljudem svoj nauk, nauk ljubezni, ki ne pozna sovraštva, ne maščevanja, ne kaznovanja. — Dotlej je veljal starostestamentarni zakon: Oko za oko, zob za zob. Jezus pa je romal okrog in podiral svet, ki je stal na tleh tega okrutnega nazora . . . Ljubi svoje bližnjega kakor samega sebe . . . Ljubite svoje sovražnike . . . Ne sodite, da ne boste sojeni — je govoril. In s svojo krvjo je na križu zapечатil mučeniški pogum svoje-ga vzvišenega nauka.

Leta in stoletja so pretekla, malo številce nekdanjih Nazarencovih pristašev je ogromno naraslo, iz njegovega nauka je nastala vera z zakoni in obredi, nad njegovim grobom se je dvignila cerkev z bogatimi kinčim in lišpom, v kateri so neštivilni služabniki, razdeljeni kakor armada po stopnjah, od bosonoga samostanskega fratra gor do sijajnega, v bližini vladajočega vidnega namestnika nevidnega Boga delovali na to, da osvoje ves svet.

Ali besede Križanega so izgubile praktično veljavo. Cerkev je postala bojovita, in v zasledovanju svojih ciljev je rabila tisto orožje, od katerega je upala uspeha. Smoter je posvečeval sredstva. Rimsko-katoliška cerkev je hotela neomejeno vladati in kdor se ni udal absolutni volji njene hijerarhije, se je moral vdati njeni sodbi, moral je, če se ji je zdelo potrebno, izginiti. Cerkev je imela moč, ter jo je rabila brez drugih pomislekov, kakor da si hoče ohraniti moč za vsako ceno. Takrat so plantele neštevilne grmade, takrat je tekla kri v potokih "ad maiorem dei gloriam", umor v znamenju cerkve je bil na dnevnem redu. Cerkev je ustanovila v ta namen poseben "sveti ofcij", "sveto" inkvizicijo, da so se umorstva vršila po stalnem sistemu. Kdor se je drznil misliti s svojo glavo, je bil spoznan za "krivoverca", in smrt je bila kazen za to hudodelstvo. Cerkvene sodbe pa je izvrševala svetovna moč, ki je bila cerkveni popolnoma vdana in od nje odvisna. Mnogo največjih mislecev, največjih dobrotnikov ljudstva je moralo na ta način žrtvovati življenje za svobodo svojega prepričanja. V sami Španiji je bilo od leta 1483 do 1808 obsojenih 49.071 na smrt na grmadi; 17.659 jih je pobeglo, 31.912 jih je inkvizicija sežgala. Duševni velikani kakor Hus, Savonarola so postali žrtve dogme.

In tudi Giordano Bruno.

Kadar se štejejo največji misleci tega sveta, ni mogoče pozabiti tega imena.

Na podlagi Kopernikovega nauka, ki ga je cerkev zavrgla kot grešnega, a ki ga danes priznava ves svet, ki ga je morala pozneje priznati tudi cerkev sama, na podlagi tega nauka o svetu, je Giordano Bruno sestavil svojo filozofijo. Za Kopernikov sistem, ki je zavrgel staro mnenje, da je zemlja središče sveta in se okrog nje vrti sonce in zvezde, ki so nalašč radi človeka prižgane lučice, je Giordano Bruno podal mnogo dokazov in ves sistem je še bolj razvil. Dejal je: "Mi imamo en neomejen svetovni prostor, po katerem se vse giblje in vrti; vsa svetovna telesa so vstala iz iste snovi kakor naša zemlja, ali ta snov razvije iz sebe lahko neskončno veliko oblik in položajev. Ker se nahaja v večni struji razvoja v večnem gibanju, so tudi svetovi in svetovni sistemi vedno spremenljivi in vsled tega tudi izginejo; ali večna ostane energija, ki jim je podlaga, večna začetna moč, ki prebiva v vsakem najmanjšem atomu, samo sestava se spreminja." Ker mu je bila narava vse, je iskal tudi Boga v njej, in kako krasna in vzvišena je bila njegova ideja o svetu, dokazuje sledeči stavek: "Bog ni nič drugega, kakor edinstvo neskončne vesoljnosti, ki je potrjena v vsakem naravnem zakonu, vesoljstvo pa zopet ni nič drugega, kakor en neskončno razdeljeni Bog." Prav tako krasen je bil njegov nauk o duši; njeno neumrjčenost je izvajal iz neustvarjenosti in nerazrušljivosti vsake individualne energije. — Dr. Kuhlentbek tolmači to teorijo tako, da je vsako individualno bitje plod neskončne vrste prejšnjih razvojev in da sledi tudi v bodočnosti neskončnemu razvoju.

Rimu niso mogli ugajati ti nauki, ki so podirali vse njegove sisteme. Papinstvo je besno planilo po konci, ko je spoznalo pravo veličino in pomen tega sijajnega duha. Ko mu je bilo 15 let, je Giordano Bruno prišel med dominikance. Tem redovnikom so takrat dejali "domini canes" — gospodovi psi — ker so opravljali najvidnejše službe inkviziciji, in iz njihovih vrst so izšli tudi nekateri najbolj krvoločni veliki inkvizitorji, med njimi Torquemada in Diego Deza. Že v tistih letih so ga

mnogi smatrali za krivoverca, ker je nekoč opozoril nekega redovniškega brata na stare cerkvene očete, katerih knjige so mu bolj ugajale kakor "sedem radosti device Marije". Ko mu je bilo 24 let, je bil posvečen za duhovnika in takoj je dobil obtožbo s 130 točkami. Giordano Bruno je vedel, kaj to pomeni. Zbežal je iz Italije, da bi se rešil progonov. Njegovo življenje je bilo posledje večno potovanje. Kamor je prišel, je poučeval in se udeleževal javnih diskusij. Šolski učenci so prišli čisto v zadrego, in kadar niso mogli dokazati, so si pomagali z neotesanostjo. Ali tudi za to je imel Bruno pravi odgovor. Napisal je satiričen dialog: "Obed na pepelnico sredo", s katerim je razodel plitkost, zasukanost in domišljavost tedanjih "učenihi glav".

Rim je v tem neprenehoma prežal, da bi ga dobil v svoje kremple, in ker ni bilo drugače mogoče, ga je skušal z zvijačo vjeti v svojo past. Neki Mocenigo ga je zvalil iz Frankobroda v Benetke, tukaj so ga pa biriči inkvizicije takoj pograbil in vrgli v ječo. 7. januarja 1593 so ga kot moža, ki je "v največji meri krivoveren", izročili "njegovi svetosti" papežu Klementu VIII. v Rimu.

Sedem dolgih let je nesrečnej prebil v teminah in trohnobi ječe. Nenehoma so ga silili, naj priklje svoje "zmote". Ali vprilo vse veličastne rabeljske družbe je ostal Bruno trden; "vas je strah, izreči sodbo" — je dejal — "mene ne, slišati jo." Izjavil je, da ni učil nobenih zmot, da noče in ne more zatajiti resnice, da ne mara prositi milosti in da nima ničesar preklicati . . . Ko so se prepričali, da ga z nobenimi duševnimi in telesnimi mučili ne morejo prisiliti, da bi zatajil svoje prepričanje, so odločili, da mora umreti. Obsojili so ga na smrt na grmadi, prej pa mu je moral rabelj izpuliti jezik.

Ne sodite, da ne boste sojeni . . . Kdor z mečem sodi, pogine od meča — je govoril Jezus. Papeži in njih služabniki trdijo, da so zastopniki istega Jezusa, ki je razglašal take miroljubne besede . . .

Na trgu dei Fiori v Rimu se dviguje sedaj spomenik dominikanca, ki drži prekržani roki nad križem, pogled uprt v Vatikan, v prebivališče rimskih papežev. Ali večje cene nego visoki spomenik, je novi duh, duh velikega mučenika, ki veže zmagovalno po svet, ki budi in dviguje umove, duh duševne svobode, za katero je Giordano Bruno umrl. Njegovo truplo so sežgali, ali v tem, ko je izginila inkvizicija, ki ga je obsodila, ni izginila visoka njegova ideja, ki si v svetem, nekrvavem boju osvaja svet . . . "Zarja".

POKOLENJE ČLOVEKA IN ZNANOST.

Dočim je v kulturnem svetu svetopisemska pripovedka o stvarjenju sveta in o Adamu in Evi že davno odigrala, velja med Slovenci biološki evolucionizem, t. j. nauk, da so se višja živa bitja v teku dolgih dob razvila iz nižjih, za smrtni greh, ki ga rimski kaplani goreče pobijajo. Ravnatelj čikaške univerze, Shailer Mathews, kateri se še drži svetopisemskih nazorov in izdaja revijo "The Biblical World", je pred kratkim pismeno vprašal vse znamenitejšje učenjake, ki so na glasu kot strokovnjaki ene ali druge znanstvene profesije, dali vernu jevo v evolucijo in kaj mislijo o nji. Do sedaj je dobil trinajst odgovorov, in sicer od sledečih znanstvenikov: William Patten, profesor biologije in zoologije na Dartmouth učilišču; Jacques Loeb iz Rockefellerjevega zavoda za zdravilsko raziskavanje v Novem Jorku; Henry F. Osborn, predsednik "American Museum of Natural History" v Novem Jorku; Ray Moulton, profesor astronomije na čikaški univerzi; T. P. Mall, profesor anatomije na John Hopkins Medical učilišču; S. W. Wilston, profesor paleontologije na čikaški univerzi; E. G. Conklin, profesor biologije na Princeton univerzi; John M. Coulter, profesor botanike na čikaški univerzi; C. M. Child, profesor zoologije na čikaški univerzi; Frank R. Lillie, profesor

embriologije na čikaški univerzi; Charles B. Davenport iz "Department of Experiment Evolution, Carnegie Institute" v Washingtonu, D. C. Vsi ti učenjaki so se soglasno izjavili, da je razvojna teorija že davno rešena stvar in da edino vprašanje, s katerim se znanstveni svet danes še bavi, je, kako evolucija deluje. Vsi se strinjajo s tem, da je človek nastal iz ene same celice in da se je tekom milijonov in milijonov let razvijal preko nebrojnih živalskih form in končno preko antropoidnih opic do svoje današnje oblike. Toda razvoja še ni konec; človek se razvija naprej in kdove, kakšno obliko bo zavzel bodoči človek čez milijone in milijone let. — Najkrajši in najznačilnejši odgovor je dal Charles B. Davenport: "Na Vaše vprašanje lahko odgovorim z enim samim stavkom: jaz ne poznam moderno izobraženega človeka, kateri bi ne priznal evolucije." Profesor Mathews je bil seveda skoro presenečen vsled teh odgovorov in v svoji reviji "The Biblical World" piše, da bodo morali krščanski faktorji prilagoditi sveto pismo Darwinovi teoriji in sicer čimprej je tembolje. "Zarja".

Iz Lincolnove zgodovine.

Jezuiti so skušali ustanoviti rimsko katoliško monarhijo v Mehiki in postaviti avstrijskega Maksimilijana za cesarja. Dne 9. beruarja 1865 je predsednik Lincoln sporočil jezuitom, da ta vlada kaj takega že ne bo dovolila in da bo poslala v Mehiko svojo močno armado, da njihovo namero silo prepreči.

Dne 6. marca istega leta se je začela rimsko katoliška zarota proti Lincolnu in njegovi vladi. Lincoln je bil zavrato ustreljen in njegov tajnik Seward pa nevarno ranjen dne 14. aprila 1865.

In kakor zgleda rimske inkvizicije in jezuitskih spletkarjev še ni konec.

Fraudulentno oglaševanje.

Tekom zadnjih dveh let je fraudulentno oglaševanje zdravil postalo tako številno, da je moralo več držav upeljati zakon, ki to prepoveduje. Oglaševatelj mora jamčiti za istinitost svojega oglasa. Mi smo bili vedno mnenja, da naših ljudi se ne sme prevariti. — Veliko zdravil je katere odobrava ljudstvo samo kakor Trinerjevo Ameriško zdravilno grenko vino, o katerem priča nešteto priporočilnih pism in katero zdravilo učinkuje, kakor je oglaševano. Mi ponavljamo, da isto je napravljeno iz čistega, rdečega kalifornijskega vina in števila medicinskih želišč, znanih radi njihovega učinka na telo, posebno pri boleznih v hranilnem sistemu, za zgubno teka, telesno slabost, zaprtje in vse bolečine, izvirajoče vsled istega. V lekarnah, Jos. Triner, 1333 — 1339 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. Poskusite Trinerjev Liniment, katerega boste pohvalili kot najboljšo zdravilo za bolečine in otekline. (Advertisement)

CLEVELAND.

Slovenska ameriška metropola se živahno razvija. Poleg starih društev se ustanovljajo nova in v vseh vlada veselo delavno razpoloženje. Narod se je pričel zavdati, da le organiziran si more zboljšati svoj bedni položaj. Tu kjer se narod združuje, napreduje tudi gospodarsko in danes imamo pač lepo število slovenskih trgovin. Marsikateri slovenski obrtnik si je pridobil sicer skromno, toda samostojno eksistenco. Sledeč nasvetu prijateljev in znanem sem otvoril tudi jaz krojačnico in čistilnico oblek v zavesti, da bodejo moji številni znanci in prijatelji privoščili tudi meni grizlejš kruha. Izdelujem raznovrstne obleke. Čistim in likam moške, kakor tudi ženske obleke. Ako imate zanemarjeno obleko, ne zavrzite jo, temveč prinesite jo k nam in mi vam jo za male novce popravimo. Nobeno delo ne ide iz naših rok, dokler nismo znjnim zadovoljni mi, kakor tudi vi. Ali nas obiščete?

IGNAC SMUK,

4706 St. Clair Ave. Cleveland, O.

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI
 VOZIJO iz AVSTRO-
 OGRSKE v NEW
 YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUTEJO IZ NEW YORKA:

Alice 10. maja | Kaiser Franz Joseph I. 14. maja
 Martha Washington, . . 3. maja | Oceania, 25. aprila
 Parniki odplujejo vedno ob srečanih ob 1. uri popoldne iz pristanišča Bush's Stores, Pier No. 1 na koncu 5. ulice v South Brooklynu.

Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovana pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in priljudna postrežba; obuje se v SLOVENSKEM JEZIKU

Phelp's Bros. & Co.,

GLAVNI
ZASTOP
ZA
AMERIKO

2 Washington St.,

New York, N. Y.

K. H. Kempf glavni zast. na zapadu 120 N. La Salle St. Chicago.

Naša nova spomladna in letna zaloga obleke, klobukov in spodnjega perila za vas in vašega sina je tu.

Zmerne cene za vse erale. V naši veliki zalogi dobite vse. Mi vas v vsem zadovoljimo.

THE
ATLAS
 CLOTHING CO.

JELINEK in MAYER,
imitelja

vokal Blue Island Ave in 10. cesti

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

1914 Ashland Ave., Chicago, Ill.

TEL. CANAL 476

Urađuje na svojim domu:
 od 8.—10. ure predpoludne
 od 1.—3. ure popoldne in
 od 6.—8:30 ure večer.

V lekarni P. Platt,
 814 Ashland Ave.:
 od 4.—5. popoldne.
 Ob nedeljah samo od 8.—10.

ure dopoludne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

ATLAS BREWING CO.

služe na dobrem glasu, kajti ona prideluje najboljše pivo iz češkega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER

MAGNET

GRANAT

Razvaja pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoríš gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

Compagnie Générale Transatlantique

Iz New York v Avstrijo čez
 Havre Basel.

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe, snažne postelje, vino in razna mesna jedila.

Pristanišče 57 North River
 vzhodje 15th St., New York
 City

HITRI POŠTNI PARNIKI odplujejo vsak četrtek ob 10. uri zjutraj
 S. S. France novdvojak) S. S. La Provence
 S. S. La Lorraine S. S. La Savole

Najboljše udobnosti v III. razredu.

Odplujejo vsako soboto ob 3. pop.

S. S. Rochembeau (nov, dvojik)

S. S. Niagara

S. S. Chicago

S. S. La Touraine

Glavni zastopnik na 19 State St., New York.

MAURICE W. KOZMINSKY, glavni zastopnik za zapadu. 139 N. Dearborn St. Chicago, Ill.

ZDRAVI ZOBJE

CLEVELAND

CLEVELAND

so prvi pogoj veselemu razpoloženju. Vsako pokvarjenost zobov za trite v korenini in prihranite si mnogo bolečin kakor tudi stroškov. Mi smo si po večletnem delovanju pridobili simpatije vsih tukajšnjih Slovencev. Ne zanačajte svojega zdravlja ljudem, katere ne poznate, pridite v domač urad, kjer vam postreženo z slovensko žensko postrežbo. Vprašajte svojega soseda!

DR. A. A. KALBFLEISCH

6426 St. Clair Ave.

CLEVELAND

CLEVELAND

Odprto od 8 zjutraj do 8 zvečer

DOPISI

Chisholm, Minn.

V prigrbu Vam pošiljam naročnino od 8 naročnikov, katere sem dobil takoj ko sem začel zastopati naš delavski list Gl. Sv. Ob enem naj Vam sporočim, kako se mi je godilo že od kar Vam se nisem oglasil z nobenim naročnikom iz Ely, Minn. Meseca januarja zadela me je bolezen, radi katere nisem mogel delati skoro 1 mesec. Ravno pred ozdravljenjem pošlje mi moj boss (Slovene in celo društveni sobrat) po imenu Anton Kaplan poročilo, da za me ni več dela. Zakaj, tega g. boss ni naznanil, kajti radi boleznim gotovo ni mogoče delavec odslužiti. Menda zato, da bi bil slab delavec tudi ne, ker bi gotovo ne čakal celih 20 mesecev. 20 mesecev sem že delal pod tem gospodom. Vzrok je bil toraj nekaj družega. Žal ko se dobijo še tudi med Slovenci ljudje, ki klečeplazijo okrog svojih bossov, kupujejo jim pijačo, dobre smotke in makari tudi kaj okroglega stisnejo v roke. In ravno gori omenjeni je eden izmed istih bossov, ki se ne brani piti in kaditi cigar na račun svojega poddelavca. Edino veselje kar ga ima ta človek je, da podpira vogale okrog saloonov in ogovarja svoje delavce: "Hello Joe" itd. In če mož za ta "Hello" ne pomoči gospodu suho grlo, kupi dišeče smotke, potem pa "look out", Joe, Janez ali kar si že; delal bodeš, da se ti bodo grešne kosti lomile, in ko bode prvi "chance", bodo te gospod gotovo kvitali. Jdnak slučaj zgodil se je tudi z nekim Tonetom, s katerim sta ga pošteno "zingala", in še nekaj družega kar povedati ne smem na vogalu 6. ave. in Sheridan St., in ko je mož "zažingal" z g. bossom Kaplanom, rekli so g. boss: "Sedaj Tony pa hurry up!" — Jdnakih slučajev dobi se še veliko in se bodo ponavljali, dokler ne postane delavstvo zavedno, da se bode organiziralo v delavske organizacije, ter s tem prekrizalo krivične račune svojih delodajalcev. Delavstvo moralo bi čitati dobre delavske časopise, iz katerih bi gotovo izprevideli, kaj je za delavce in kaj ne!

Dokler pa bodo delavci tožili svojega sodelavca pred bossom, zgolj radi tega da se mu sam prikupi, do tedaj bode voj in delavci si bodo sami krivi svoje bede!!

Pozdravljam vse naročnike in čitatelje Gl. Sv., Tebi list pa obilo uspeha.

Ivan Judnich.

Barberton, O.

Kot naročnik več slovenskih listov, pazno čitam dopise iz Slovenskih naselbin; posebno me zanimajo delavske razmere, in kakor razvidim, smo ubogi delavci povsodi izkoriščani. Tudi pri nas vedno napreduje kapitalističen sistem, kar je dalo povod, da so delavci pred nedavnem zaštrajkali v sosednem mestu Akron, O. in sicer v tovarnah gumija. Žal ko štrajk jako malo kaže koristi ubogim štrajkarjem. Ako pogledamo pred tovarne, ne vidimo družega kot veliko število policijskih beričev, ki gledajo kot srđiti levi na izkoriščanega trpina delavca, ki se bori za boljši obstoj in boljšo bodočnost.

Naj tudi spregovorim nekaj besedi kot član S. D. P. Z. — Omenjena organizacija je še dandanes na šibki podlagi, ker je še jako mlada. Seveda, ako dobro premislimo, je pa stvar drugačna: Takoj po drugi konvenciji, se je bil pokazal napredek, kateri je vedno bolj kritičen. Dve leti je minulo od kar se je vršila konvencija, toda zopet je neobhodno potrebna, ker so miši začele glodati delavske tolarčke. Ako pogledamo v preteklost, vidimo, da se že 2 leti računni ne vjemajo in da se vedno prepirajo naši hlapei, kateri so plačani od naših krvavo prislužnih denarjev; povsem pa še nam delajo sramoto in skrb po časopisih. Ali bomo mi člani trpeli, da bodejo oni naši vladarji, a mi pa njih ponižni slugi? Tega mislim da ne! Dan bo prišel, ko se bodo ti možje umaknili raz svojih sedežev, in to ne da bi lahko pogledali člane S. D. P. Z., kot zmagovalci, marveč bo vse drugače.

Glavni predsednik piše v "Glas Naroda", kakšne možnosti ima glavni blagajnik, toda jaz gospoda Pajka osebno poznam in lahko rečem, da ako on nima večje možnosti v Angleščini kot jo ima v

Slovenščini, tedaj pač nima nikakoršnje. Seveda bo kdo temu oporekal, toda jaz to lahko dokazem, če je potreba. — Zato pa še ponovno povem, da vsako žito morajo plevce opleti in uničiti plevel, in baš tako je treba tudi pri S. D. P. Z. opleti, potem bo organizacija zopet rodila dober sad.

Pozdrav vsem članom in članicam S. D. P. Z. Andrej Repar, čl. dr. "Ljubljana" št. 37.

Manor, Pa.

Prosim malo prostora v nam priljubljenem listu G. S., da sporočim žalostno novico, katere je za dela rojaka Martin Varvega.

Dan pred Veliko nočjo je k sebi povabila rodbina Varvega več fantov iz Herminie, Pa., da bi skupno in veselo praznovali Velikonočne praznike, ki so se tudi odzvali povabilu ter se veselo zabavali v soboto večer do nedelje jutro. Ob 4. uri so se poslovili a dva sta še ostala in se zabavali v družbi mlade in krasne deklice Karoline. Ob pol deseti uri so šli iz hiše malo na vrt, kjer je 15letni Ernest streljal. Eden ostalih fantov pravi: "Ernest daj mi puško, bodem ptiča ustrelil," kar je tudi izvršil, ker pomeril je na malo drevo in ptiča pogodil. Karolina je hitela gledat, a Ernest pravi: "daj mi puško, bodem tudi jaz enega". Ernest pomeri na isto drevo, pod katerim je stala Karolina, puška poči, toda ni zadel ptiča marveč 17letno Karolino 3 palce nad srecem. Bila je sestra še toliko pri moči, da je pohitela do hišnih vrat in spregovorila: "Oh mama, Ernest me je ustrelil"; na to sede na stol in omedli. Takoj prihiti oče, vzame hčerko na kolena, a za 20 minut je izdihnila mlado življenje.

Takoj poklicani zdravnik je rekel, da je kroglja prodrla srčno žilo.

Pokojnica je bila jako priljubljena, kar dokazuje mnogobojni poslednji obisk in pa posebno lepi šopki, ki jih je dobila iz bližnjih naselbin. Mladenko smo pokopali 25. marca. Bodi ji lahka svobodna zemlja! Zapušča očeta, mater, 3 brate in 2 sestri. Preminula ni bila pri nobenemu družtvu, kar je hud vdare za družino.

Dne 30. marca sem šel nabirati milodare za nesrečno družino, ter navedem imena darovalcev: Fr. Demshar, \$3; John Terbots, \$3; F. Boštjančič \$2; Fr. Razpotnik \$1; P. Habijan \$1; J. Senica \$1; C. Savig \$1; Ant. Mali \$1; J. Grad \$1; J. Grubik \$1; E. Ograjšek 75c; po 50c: Jos. Jadan, Jos. Horvat, Jos. Kukalski, J. Božič; A. Pretnar 25c, Neimenovan 25c in A. Zgone 10c, skupaj \$18,35 kojim darovalcem izrekam srčno hvalo!

Delavsko razmere so srednje, delamo 4 do 5 dni na teden, a zaslужek je pa odvisen od prostora. Ustanovili smo tudi novo društvo ter isto priklopili k S. S. P. Z. in s tem se rojakom nudi lepa prilika za pristop.

Pozdrav vsem rojakom.

Frank Demshar.

Fort Smith, Ark.

Nič kaj veselega nimam poročati, marveč žalostno novico in sicer: Ni dolgo od tega, kar smo izročili materi zemlji našega rojaka Fr. Tavželj, katerega je nam ugrabila neizprosna smrt kot žrtev kapitalističnega sistema. Omenjeni je bil star 37 let, ter doma iz Dobe pri Cerknici. Tukaj je bival 11 let, a v starem kraju zapuša 1 brata in eno sestro, v Zdr. državah pa enega brata, eno sestro, žalujejo ženo in tri nedorastle otroke.

Ranjiki je spadal k dvema družtvama, in sicer sv. Barbare št. 25 in k družtvu A. S. P. D. št. 10. — Naj mu bo lahka turja zemlja, žalujemo pa izrekamo naše iskreno sožalje. Bolan je bil nad 7 mesecev in zemlji smo ga izročili 26. marca, ter izrekamo vsem spremeljevalcem našo zahvalo.

Dragi rojaki, kateri še niste pri kakem družtvu, nikar ne premišlujte, ne vstavljajte se, marveč pristopite še danes k dvema ali vsaj k enemu družtvu, ker ne vemo ne dneva ne ure, kedaj nas ne sreča zadena. Ako nismo pri nobenemu družtvu, siromaki lahko postanemo v enem trenutku za vedno. Tukaj imamo 6 podpornih društev, ki spadajo k raznim Jednotam in Zvezam, a rojakom najbolj priporočam S. S. P. Z., katere daje za neznanen prispevek v

slučaju nesreče ali bolezni lepo in točno podporo.

Tukaj delamo še precej dobro, ali zaslужek je majhen; komaj da se človek pošteno preživi.

Pozdrav vsem svobodomislecem.

Jacob Zajc.

Skidmore, Kans.

O delu ne morem govoriti, ker čez poletje vselej nekaj rogov zapro, drugi pa toliko da životarijo. Toda imam pa nekaj družega, kar naj pride v list Glas Svobode, kateri ne gleda ne na levo, ne na desno, ampak stoji trdno v vrsti pravice, človekoljubja in svobode. Da ima nasprotnike, ni čuda v današnji družbi; zato pa moramo delavci stati na strani lista, kateri zastopa naše interese.

Omeniti naj še tiste "kunšne" pri Am. Sl., katerih bog je njih zemlja. Učili so nas njih kolegi, da bog je vsega mogočen, neskončno pravičen, dobronamern in usmiljen itd. in da smo pred bogom vsi jednaki. A ko smo pa odrasli in morali iti s trebuhom za kruhom, pa vidimo vse drugače: Vsegamogočnosti ni, ne pravice, ne usmiljenja in ne v stroko spadajočih božjih lastnosti, in ali hočemo potem kar v temo verovati, kar ni? Torej pustimo stvar pri miru, ker nima pomena za poštene ljudi.

Omeniti pa moram še nekaj k dopisu iz Milwaukee, Wis. o višjem bitju. Tudi jaz s svojim razumom pripoznam neko višje bitje in sicer, ker enkrat je vendar bil začetek sveta; ampak po mojem mnenju še ni živ človek na zemlji videl tistega bitja in ne ž njim govoril; toraj tudi ne vemo, kakšno je in sploh ali je, ali ne. Za nas delavce tudi nima pomena, ker dokazano je, da kar je človeštvo še storilo, to je tudi uživalo. A pustimo to in pojdemo k stvari, kar nam kaj koristi osobito nam Slovence.

V novjšem času se je začelo razpravljati o združitvi Slov. Sv. Podp. organizacij. V tej točki leži fakt, ker treba je storiti korak v korist slovenskih delavcev, jednot ali zvez. Zveze se množijo, konvencije se vršijo zaporedoma in to stane denar! Temu kot vzrok obsojam sebičnost! Vsaki svojo Jednoto ali Zvezo najbolj hvali, kar pa vsakdo lahko v, da čudeže ne dela nikdo. V listih se dosti piše o napredku, dasiravno smo šli v tem oziru baš narobe.

Bratje delavci, kadar pride razprava za združenje, glasujte za združenje, ker združenje bomo imeli moč; bratom delegatom pa polagam na srce: Imejte pri srečanju narodno korist! Zatrte pogubonosnega črva, kateri izpodjeda napredek, kar je: sebičnost. V kratkem se snideti dve konvenciji, delujta za splošno korist naroda. S. N. P. J. je že ukrenila sestanek za tolekoristno stvar, ki se bo sešel 14. januarja 1914.

Da me pa bode prav razumeli, priporočal bi, da S. D. P. in P. D. ostane na svojem stališču, ker nobena druga Jednota ne podpira naše stare invalide, njih družine itd. kot ta Družba.

Dalo bi se še veliko pisati o tem, toda za enkrat naj zadostuje s pripombo, da ako se združijo druge organizacije, dobila bo tudi S. D. P. in P. D. svojo trdno podlago, kar bi bilo z veseljem pozdraviti.

Pozdrav vsem delavcem!

Anton Jeršin.

Waukegan, Ill.

Že dolgo časa sem premišljeval, zakaj neki je tako zgodaj bila Velika noč. In mislim, da sem pravo pogodil. Domislil sem se na onega Ribničana, ki je šel prosit župnika naj oznani sv. Jurija. — Župnik ga vpraša, zakaj je take misli, ker je še veliko prezgodaj do sv. Jurija da bi ga že oznanil. Ribničan pa reče: Meni je že vsega zmanjkalo; nimam nič za jesti, še malo grošev imam to pa je vse, kar imam. — Le hitro oznanite sv. Jurija, da grem po svetu s svojo suho robo; bodem kako "rajto" splel, pa dobim še zraven tudi kaj jesti, v časih celo skledo kislega mleka. Nato pa pravi župnik: "No bom pa oznanil sv. Jurija, da se bodeš laglje preživil." No vidite spaka: Za Ribničana ne sv. Juri, za naše Rimljane pa Velika noč tista sila, ki napolne prazne malhe; zato so pa tako zgodaj oznanili Veliko noč, da kaj vjamejo v malho, ki se jo prijemlje ta lačna jetika.

No sedaj po Veliki noči se bo pa kakšen oženil, pa bo zopet kontrakt za \$19.00, da se malo okrepčajo s cvenkom.

Govori se, da naš gospod župnik bodo kar ostali pri nas v Waukeganu. Jaz verjamem, da ostane toliko časa, dokler bode dobil od škofa po dvanajststo skupaj. Bo že slo. Ali vraga, ne verujem, da bodo stotake vozili iz Chicago dolgo časa. Mislim, da bo škof popred zaštrajkal, kot pa Kalanovei. Sirokoustneži pravite da imate denar, ali to ni čuda, ko vam je dal notico za \$1200; to ni dal nobeden waukeganski bogataš, ki pravijo: "Mi, ki kaj imamo se lahko "regiramo"; kaj boste vi berači, ko nič nimate." Da, da, taki lahko imajo, ki so hlače prali za lepo svoto denarja! Nekega večera je bila seja cele fare tukaj v Waukeganu, na kateri je neki Franceel celo govoril, da se bi pomirilo. Ali s takim govornikom ni nič vspeha, ker je toliko hinavsko govoril, da nisem veroval, da je sploh zmogel kaj takega. Verjetno je, da je bil naščevan od hujskačev, ki delajo zgago med farani, ker so 3 četrti večine, ki ne marajo Stukelna. Toda kdo dela to? Štirje ali šest jih je, ker ko ne bi delali združbe, bilo bi vse mirno.

Neki bogataš mi je rekel: "Kaj misliš Maček, če boš šel ti v jezero skočit, da bom tudi jaz šel za teboj?" Ko bi tisti bogataš bil skočil pred enim letom v jezero, veliko bi bilo bolje, kot je.

Pa še nekaj imam povedati, ko tako hvalite tega Stukelna, ker je učen in "prekajen", pa ne more opraviti dela, kar ima za opraviti. Na evnetno nedeljo je moral stržaj brati pasjon; seveda Franceel nov bo kar za kaplana, za to pa toliko drži na to, da Stukel mora tukaj biti in da ga škof ne vzame preč. Ko so te nagovarjali, da gremo k škofu, pa nisi hotel iti, ker si se mislil, potem smo pa zgubljeni. Hinavec, če veš, da ga škof ne bi vstran vzel, zakaj pa nisi hotel iti do škofa? Povem ti, da gotovo bi šel in to za to, ker ne ljubiš miru, si pa raje rekel, pojdi v cerkev, pa če boste videli kaj napačnega, po tem pa gremo do škofa in on ga bo vstran vzel.

Jaz pa pravim: le imejte ga dokler ga hočete; tak štrajk je kaj lahan in za nas koristen, ko se denar prihrani. Da bi le še dolgo trajalo, da zraste kaj družega, ki se bode imenovalo: Last Waukeganskij Slovencev! Ali je najmanjši košek pri cerkvi, ki bi bila last Waukeganskij Slovencev? Zakaj pa bi potem hoteli skupaj nositi, da bi trote debelili? Pustimo jih, da bodo trote trota začeli griziti, potem bo že kaj drugače. Ako gre sedaj kdo na novo v cerkev, ga dobro ogledajmo in zasmehujemo, kar je popolnoma prav dobro za nas, ko če se kateri loči od nas, da je takoj zasramovan. No, tukaj imate Stukleci prav, le zasmehujte ga, da ne bo prišel več kot samo enkrat, pa bo imel zadosti.

Sedaj pa bodem moral jenjati in se bo treba podpisati, pa me šmentrano skrbi. Zadnjič sem se trikrat podpisal, pa ti troti niso nikakor verjeli, da sem jaz napisal. Hodili so gori po Waukeganu, da bi za Mačka kako kletko kupili in ga notri zaprl namreč Janeza Mačka, zato pa prosim, da me danes ne podpisate, bode rajše verjeli le ti malopridni troti, da bodo še hodili okoli zdravnikov vprašati kako bi mačka ukrotili ali pa smradove odkrili; ali smradove je vse veter odnesel, samo pri trotih še smrdi! Naročnik.

Kožno zdravje.

Vzdrževanje kože v zdravju je zelo važno. Kakor hitro koža zbolí, se slabo počuti celí ustroj. Koža, kakor drugi deli života je tudi podvržena boleznim. Večina teh bolezni se lahko ozdravi z pomočjo Severovega Zdravila zoper kožne bolezni (Severa's Skin Ointment). Rabi se lahko v slučajih prišča, slanega toka, garji, lišaja, oblotičnika in drugih srbečih opekav. Cena 50 centov. Naprodaj v lekarnah. Izdeluje ga. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

ROJAKI V CHICAGU POZOR!

Naznanjam, da razvažam na dom

DOMAČ KRUH

Naročite ali pišite dopisnico

JOHN QUALIZZA

2138 W. 25th St. Chicago.

LOXOL
PAIN-EXPELLER
REG. U.S. PAT. OFF.
ALCOHOL 40%
FAIRBANKS & CO.
NEW YORK

Influenca se vas ne prijela, če se nadrgnete s pristnim **PAIN EXPELLER**. JEM o pravem času in se ravnate po navodilih v zavitku.

Najstarejša slovanska tvrtka
EMIL BACHMAN
1719 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsem Slovanskim društvam za izdelovanje društvenih znakov, gumbov, zastav in vsakerih potrebščin. Izdelek je najfinejši in najokusnejši, pri tem pa zelo zmerne cene.

Neštevilno zahval in pripoznanj jamči za pristnost in okusni izdelek naročenih potrebščin.

Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik

G. VOKOUN
1411 W. 18th St., Chicago.

V moji trgovini se dobe prve vrste cigare, dobre svačice in raznoličen tabak iz vseh dežela.

Slovenci, oglašajte se pri meni!

Telefon Canal 2301

Popravljalnica dežnikov in pip

ODVETNIK PATENTI
GARL STROVER
(Sobes itov 1009)
133 WASHINGTON ST. CHICAGO, ILL.
TEL. 9900 MAIN

GOSTILNA
kjer je največ zabave in največ vžitka za par centov s biljardom mizo na razpolago. Vse to se dobi v gostilni

John Košiček
1807 S. Centre Ave. Chicago, Ill.
Telefon Canal 1439.

J. F. HALLER
GOSTILNA
pete vrste.
Magnet pivo, mrzel in gorak prigrisak. Domači in importirani likerji. Tel. Canal 9006.
2103 Blue Island Av. cor. 21. St

JOHN TANCL
Pogrebni in balzamovač.
Kojiče za vse priložnosti, kot svatba, itd. Telefon Canal 1101
1021 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Social Club Saloon
— Edina slovanska tvrtka v mestu —
J. Klanchnek in J. Pungertič
312 Garrison Ave.
lastnika in prolažalca likerjev na debelo.
Prenočišča za potnike.
FORT SMITH, ARKANSAS.

RAZNO IN DRUGO

KRANJSKO.

Velika tatvina. Koncem februarja sta bila ukradena iz hleva Janeza Drganca iz Hriba pri Semiču dva štiri leta in 800 K vredna vola in vprezna oprema. Isto noč pa tudi posestniku Janezu Gaheku iz Lokve zeleno barvani voz, vreden 120 K. Zjutraj rano je srečal posestnik pri Narajcu tri delavce, ki so tirali z voloma vpreženi voz. — Vola sta bila velika, rdečkaste barve z belo liso na križu nad repom, z zakrivljenimi rogovi. Takoj so sumili na Mijo Majajčiča, železniškega delavca, ki je pri Drganecu stanoval in se dan pred tatvino poslovil z motivacijo, da gre na svoj dom. Ves orožniški aparat je stopil v funkcijo in posrečilo se je izslediti storilec. Mijo Majajčič je najel za to tatvino še svojega očeta Tomo Majajčiča in brata Jakoba. Ti so Drganca in Graheka okradli. Izsledili so jih na njihovem domu v Dalogi, občina Jererane, okraj Brinje. Volov pa niso dobili, temveč se je našla pri njih večja svota denarja, skupček za vola in voz. Znani so kot izurjeni brinski tatovi. Kje so vola in voz prodali, se še ni dognalo. Majajčiče so zaprli.

Zopet dvojna mera. Neki ženi iz Sepulj pri Tomaju na Krasu ni hotel dotični kaplan dati odveze, ker je povedala, da čita — o joj! "Edinost". Žena je odšla na to k dekanovi spovednici, kjer je takoj dobila odvezo za ta grozni greh. Tu velja pač ona prislovica našega kmeta, ki pravi: "Kolikor f..... toliko bogov". Brez nadaljnjega razmotrivanja.

Konj je ubil vojaka. Iz Škocijana pri Mokronogu poročajo: Pri tukajšnji žrebčarski postaji, ki je pred par dnevi semkaj došla, da ostane, kakor vsako leto, štiri mesece tukaj, se je zgodila nesreča. Korporal Jožef Novak, doma iz Štajerske, je dne 9. m. dopoldne sužil in pometal okrog enega izmed žrebcev. Konj vzdigne nogo in ga udari v levo stran trebuha. Revez je takoj legel, a je v nedeljo zjutraj še vstal, se sam opravi in šel zopet na svoje delo. Toda obšle so ga vnovič slabosti in ob 11. dopoldne je umrl.

Zrtev lahkovernosti. Na Stanu pri Mirni so dne 9. m. m. zvečer prenočili trije cigani pri ranc Bregarju. V nedeljo zjutraj je bila gospodinja sama doma. Drugi so šli k maši. Stara ciganka jo pregovorila, da si je dala "srečo" preokovati. Zahtevala je, da ciganka, naj prinese vse svoj denar na mizo. Gospodinja je tudi to storila. Ko je ciganka nekaj časa osupnjena ženi pripovedovala dogodke iz njene preteklosti, pride nenadoma njen mož domov od maše. Ciganka pobere hitro kvarte in denar v žep ter zapove ženi, da ne sme štiri najst dni ničesar povedati o tem možu, ne nikomur drugemu, sicer ji bodo otroci pomrli, prešči bodo poerkali in druge nesreče bo bodo zadela. Žena je res molčala do večera. Zvečer je pa le povedala možu, ki je hitro obvestil orožnike na Mirni o tatvini ciganov. Cigani, starejša in mlajša ciganka in okoli 20 let stari cigan se pišejo Škalar, kakor si je Bregar zapomnil iz njunovega potnega lista.

PRIMORSKO.

Blizu Trebe v tržaški okolici je bil dne 13. m. m. okoli polu 8. ure zvečer po tolovajih napaden Peter Ferluga, posest. na Konkonelu. Iz občestnega borovega gozdiča je skočil razbojnik ter mu zagrabivši ga za prsa, zaklical: "Halt"! Ko sta se nekoliko časa ruvala, se je Ferluga osvobodil in začel bežati. A takoj na to so skočili še štirje iz gozdiča in jeli streljati za bežečim. Napadeni je zaradi previdnosti skočil s ceste in bežal preko polja, proti vasi Bane. Tu je ves prepaden, bled in upehan pripovedoval, kaj se mu je zgodilo. Revez se je komaj držal po koncu. O tatovih — kakor navadno — ni nobene sledi.

Zopet nesreča v škedenjskih plavžih. Dne 16. m. m. se je zgodila v škedenjskih plavžih nesreča, ki bi bila kmalu zahtevala življenje dveh delavcev. Kakor pred mesecem bi se bila v nedeljo kma-

lu zažadila s plinom dva livarja. Čas bi pač bil, da bi vodstvo škedenjskih plavžev ukrenilo potrebne varnostne priprave, ki bi onemogočile take nesreče. Ako pa noče vodstvo tega storiti, bi bila dolžnost oblastnih, da to plavžem naroči.

Novo parobrodno zvezo Trst-Kanada je uvedla Austro-Americana dne 16. m. m. Popoldne ob 3. je odplul prvi parnik "Argentina". Parnik je imel samo še 150 praznih mest, katere pa so zasedli popotniki, ki so čakali na parnik v Patrasu.

Samomor mornariškega podčastnika. V Pulju se je zabodel z bajonetom na krovu bojne ladje "Nadvojvoda Franc Ferdinand" mornariški podčastnik Ivan Gosga. — Prebodel si je srce in je obležal na mestu mrtev. Vzrok samomora še ni znan.

Župnik Kadenaro in volovski kupčija. Župnik Kadenaro, ki je ostal bralcem gotovo še v spominu od časa zloglasne afere atentata sa avtomobil nadvojvode povodom alpske avtomobilske vožnje in glede špijonaže je imel zopet enkrat smolo is sicer sedaj pri volovski kupčiji. Kupil je od Andreja Mungerlija iz Ajbe par volov in mu izplačal 400 K nakupnine. Bili so lepi toda žal, da je bil prvi lastnik teh župnikovih ljubljencev Miha Gabrijelčič iz Anhovega ne pa Musgerli. Gabrijelčič je dobil na zahtevo vole sazaj, ubogi Kadenaro pa je bil ob 400 svetlih kron. Seveda je Kadesaro ovadil Mungerlija zaradi hudodelstva goljufije. — Mungerli pa je bil pred o krožnim sodiščem v Gorici oproščen, ker se sodni dvor na podlagi razpravnih podatkov ni mogel prepričati, da bi bil imel Mungerli namen oslepariti župnika.

Ponesrečen mornar. V tržaškem pristanišču je padel z rešilnega čolna na parniku Austro-Americana "Polonia" 49letni mornar Tomaž Pekić 30 m globoko v morje. K nesreči je priletel na neki čoln, ki je bil ob parniku in si razbil glavo. Pekić je čez nekaj ur umrl, ne da bi se osvestil.

ŠTAJERSKO.

Detomorilka. Iz Vuzenice poročajo: 17letna Antonija Voh je imela že dlje časa razmerje s svojim stricem, ki ni ostalo brez posledice. 2. februarja je porodila, zadavila je prihodnjo noč novorojenčka in truplo potlačila v slamnico. 14. marca je dobilo orožništvo ovadbo in pri hišni preiskavi so dobili dečkovo truplo v postelji. Truplo so prenesli v mrtvašnico, mlado detomrilko in njeno mater so izročili okrajnemu sodišču v Marenbergu.

Nenavaden samomor. Iz Grada poročajo: Policijski stražnik v Gradcu, Anton Lackner, ki opravlja svojo službo že dvanaest let, je bil že dlje časa bolan na živcih. — Njegova družina ga je hotela oddati v umobolnico, a ko so ga peljali tja, je Lackner ušel svojemu spremljevalcu.

V soboto so ljudje na cesti, ki vodi iz Gratweina v Judendorf, videli Lacknerja, slonečega ob telefonskem drogu. Zabiljal si je v desno sence deset centimetrov dolg žebelj. Na glavi je imel tudi še vse polno drugih ran, ki si jih je bil prizadajal sam. Okolo Lacknerja se je nabralo kmalu vse polno ljudi, zlasti otrok, a nihče se mu ni upal približati. Ljudje so hoteli po orožnike in stražmojstru, ki je bil Lacknerjev prijatelj, se je posrečilo, da ga je spravil s seboj. — Lacknerja so prepeljali v bolnišnico. Zdravnik je izjavil, da mu ne more izdreti žebelja brez operacije. V bolnišnici so ga operirali in sedaj se je njegovo stanje že nekoliko izboljšalo. Najbrže mu bodo rešili življenje.

Žena je zgorela. (Dopis iz Ljubljane.) Dne 15. m. m. je požgal posestnik Gajšek nad svojim vinogradom gozd. Ogenj se je razširil hitro vsled silne suše in objel sedna posestva. Ko je videla njegova žena, sivolasa starka, da preti nevarnost, je šla gasiti. Prišla je pa v dotiko z ognjem in se ji je vnela obleka. Smrad gorečee obleke je opozoril kopače, ki so kopali v vinogradu. Hiteli so gledat, kaj da je. Našli so ženo popolnoma obžgano, da jo ni bilo več spoznati. Ko so poklicali moža, je bil ves iz se-

be in je dejal: "Kakršne smrti je umrla moja žena, takšne naj umrem še jaz." Is skočil je v ogenj, ki se je vedno bolj širil. Le s silo so ga oteli iz ognja. Dobil je hude poškodbe.

Sin je ustrelil mater. Na Štajerskem se je 15letni posestnikov sin Janez Jemec igral z lovsko puško. Mlajši bratec je tudi hotel imeti puško, ker mu je pa starejši brat to zabranil, je mlajši brat zagrabil za puško, hoteč jo starejšemu bratu iztrgati. V tem trenutku je stopila v sobo mati, ki je hotela preprečiti ruvanje bratov s tem, da je prišla za puško, a tako nesrečno, da se je puška izprožila. Krogla je zadela mater v prsa. Bila je takoj mrtva.

Otrok je padel v vroče drože. — Hčerka posestnika Hanžiča pri Sv. Jakobu v Slovenskih gorah Julijana je padla v vročo kad, polno drožja. Otrok je umrl.

Požar. Posestniku Kamenškemu v Žetalah pri Rogatecu so zgorele te dni gospodarska poslopja. Ker ni bilo nobenega doma je zgorela tudi vsa živina. Škoda je velika. Zažgal je 5letni otrok.

Demon alkohol. Posestnika Fr. Stranič in Anton Šajdele sta popivala one dni v gostilni v Št. Jurju ob Ščavnici. Zvečer sta se pozno vračala v temi domov. Zvrnila sta se v cestni jarek. Šajdele se je rešil. Ko je hotel rešiti še svojega tovariša, je bil že mrtev. Zadel ga je kap.

KOROŠKO.

Iz strahu pred kaznijo je pobegnil iz Celovca vojak 7. pešpolka Hugo Janach. Janach je bil v preiskavi zaradi pretepa s slovenskimi vojaki pri "Linsensbirtu".

Redka starost. V Glanhofnu pri Trgu je umrla kmetica Marija Hintereger, stara 100 let, 1 mesec in 9 dni. Zapušča 75 let staro hčer vdovo in 28 vnukov in vnukinj.

Zgodnji modrasi. Lovec lovske družbe pri Št. Lenartu je ubil dne 5. marca tri modrase in dne 10. marca zopet enega modrasa. Izredno čudno je, da so se letos te nevarne živali že tako zgodaj pokazale.

Smrt na cesti. Delavec Peter Plavec iz Št. Petra pri Celovcu je prišel pred nekaj dnevi iz bolnišnice. One dni se je napotil v mesto, da bi poiskal delo. Med potjo pa je Plavec vsled slabosti omedlel in padel. Preden je prišel rešilni voz, je bil Plavec že mrtev.

Roparski napad v Rožni dolini. Neki nemški zlikovec je napadel blizu Bistrice v Rožni dolini na poti domov deklo Terezijo Košatovo. Ker mu ni hotela takoj izročiti denarja, jo je vrgel na tla in ji iztrgal iz žepa ruto v kateri je imela Košatova 19 kron 20 vin. denarja. Stročila so baje že na sledi.

Tat v uniformi. Na kolodvoru v Beljaku je zalotil nočni stražnik nekega neznanca, oblečenega v železniško uniformo, ravno ko je polnil na nekem vozu žakelj s premogom. Izročil ga je policiji, ki je dognala, da je tat zidarski pomočnik J. Binter, ki si je izposodil železniško uniformo, da bi lažje izvršil tatvino.

Zalostno smrt deklice. Na poti iz šole se je spodtaknila in padla na cesti blizu Trga 10letna šolarka Marija Eberhard. Padla je tik pred žrebecem, ki so ga peljali v Trg. Žrebec se je splašil in strl s kopitom deklici glavo. Dekle je v nekaj urah umrlo.

Plačila je ustavila v Celovcu tverdka za belo perilo Hans Lisse. Dolgovi znašajo v blagu 55,000 K v denarju 70,000 K, aktiv pa je 28,000 kron.

RAZNO.

Za sežiganje mrličev v Libercah. Nemškoračadikalni listi poročajo, da bodo v Libercah sezidali sežigalnice mrličev. Društvo "Flamme" na Dunaju je nemškoračadikalnemu mestnemu zastopstvu v ta namen posodilo 140,000 kron.

Kaplan — zapeljivec. "Čas" poroča iz Kolina: 7. marca je nenadoma izginila služkinja Marija Pavlikova, ki je služila pri trgovcu Weissbergerju. Weissberger je naznanil policiji, da je izginila njegova služkinja. Pavlikova je večkrat dejala svojim prijateljem: "Ko bi moj fant izvedel, da imam razmerje s profesorjem Hrachovskijem, ali če bi morala

iti na sodnijo, tedaj se raje utopim." Njene prijateljice so vedele, da ima Pavlikova razmerje s profesorjem Hrachovskim, ki je bil kaplan v Kolinu in voditelj kolinskih krščanskih socialcev. — V kovčku Pavlikove so našli pismo, ki ga ji je bil pisal kaplan Hrachovski. Ko je bila Pavlikova izginila, so se po mestu širile različne govorice, kakor da bi bili Pavlikovo umorili židje. Oblasti zasledujejo vso zadevo in močen sum leti na kaplana, da je dekleta zapeljal, ki je nato izvršila samomor. Priče so izpovedale, da so videle 7. marca Pavlikovo na mostu, da so slišale, kako da je nekdo skočil v vodo in klical potem na pomoč.

Morilec Sternickel in njegovi tovariši obsojeni na smrt. Porotno sodišče v Frankobrodu ob Odri je izreklo sodbo nad Sternicklom in njegovo družbo, ki je pred dobrim mesecem umorila tri osebe na a prav zverinski način. — Sternickel, ki se je med razpravo tako cinčno obnašal, da o moralni enkrat razpravo celo prekiniti, je v zmislu nemškega zakona obsojen zaradi trojnega umora, združenega s težkim ropom, in zaradi požiga trikrat na smrt, na pet let težke ječe in na trajno izgubo državljskih časti; Juri Kersten in Schliemenz zaradi dvojnega umora in enega uboja, združenega s težkim ropom, trikrat na smrt, na pet let težke ječe in na trajno izgubo državljskih častnih pravic. Vili Kersten je vsled mladoletnosti zaradi enakih zločinov dobil 15 let težke ječe.

Snežni plaz. V norveških gorah, v dolini Gudbrand, je pridrvel na selo Sjaak v noči od 12. na 13. m. m. snežni plaz, ko je vse prebivalstvo že spal. O polnoči sta se odtrgala dva silna snežna plazova in zasula skoraj polovico vasi. Tri velike kmetijske domove je popolnoma razsul plaz, mnogo drugih pa težko poškodoval. Doslej so izvlekli izpod snega 15 mrtvih oseb, med njimi pet otrok in sedem težko ranjenih.

Brezlična brzovavka na 4500 kilometrov daljave. Iz Pariza poročajo: Dne 10. m. m. so prejeli tukaj brezlično brzovavko, ki je prišla iz silne daljave 4500 kilometrov. Kolonialni minister je nazna-

nil v ministrstvu, da je postaja Minguigny na zapadnem bregu Čadskega jezera brezlično brzovavka, da je prejela brezlično poročilo z Eifflovega stolpa. Oddaljenost med obema postajama znaša okroglo 4500 kilometrov.

Najglobokejša luknja, ki so jo izvrtali pri Czuhovu v Šleziji. Nje globočina znaša 2240 m. Vrtali so jo 982 dni, od katerih je bilo 169 nedelj in pravnikov. Prvih 53 m se je izvrtalo z lopatico, nadaljnjih 524 z dletom in ostanek z diamantnimi kronami. Porabilo se je pri tem delu 700 karatov dimantov. Vrtanje je stalo nad 300,000 mark ali 1 m globočine na okroglo 144,5 mark. Vrtanje je imelo namen raziskavanja premogovega gorovja. Vrtalno orodje je bilo nasajeno na mamesmannovih cevih. Teža teh je znašala 14,200 kg. Luknja se je morala zavarovati proti zasipu s cevmi. Zato se je porabilo 126,492 kg. cevi. Med vrtanjem se je merila tudi temperatura v raznih globčinah. Rezultati merjenja so zelo zanimivi. V globočini 500 m je kazal toplomer 26 stopinj, 1000 m 40 stopinj, v globočini 1500 m je poskočila temperatura na 69 stopinj in v globočini 2221 m celo na 83,4 stopinj.

Trdoživ bolnik. Alojzij Jakič iz Strmece pri Šmarjeti je delal kot premogar v Gerke pri Bochumu na Vestfalskem. Imenovani se je sprehajal 3. m. m. z deklico, ki je bila protestantinja. Srečal ju je pa njegov sodelavec, rodom Poljak, in ga posvaril, naj se on kot katolik ne druži s protestantinjjo. Na Jakičev odgovor: "To tebe nič ne briga!" je dotičnik ustrelil iz samokresa in zadel Jakiča v prsa prav blizu srca. Jakič je padel na tla, a kmalu zopet vstal ter oddal na svojega nasprotnika tri strele, ker je bil tudi oborožen s samokresom. Nato je hitel na postajo in po tridnevni vožnji došel v kandidski bolnišnico.

Kako sodi župnik o svojih ovcih. Kalniški župnik dr. Cenkič je v "Hrvatski" napisal razpravo o "ureditvi" dušnopastirske kongregacije (državne dopolnilne plače); v razpravi razvija imenitne misli. Prečistiti pravi dobesedno: "Dušnopastirski duhovščini je delokrog strogo odkazan po kanonskem pravu in se imenuje fara; njegova

roba so njegovi verniki, njegova delavnica: šola, cerkev in dom, njegova produkcija se imenuje: dušno pastirstvo, a njegovi konsumenti niso nihče drug nego nebo, peklo in vice." Zanimivo pojasnilo: Verniki so blago! In sicer dobra roba! In kako dobre odjemalce imajo trgovci s to robo — nebo, peklo in vice! "Naše poslanstvo" — piše odkritosrčni župnik — "je čeznatorno, kar pa nikakor ne izključuje naravne plati tega življenja." Kako neki, ko je promet s to robo tako velik na tem in na onem svetu.

Listnica uredništva.

Gospa Josipina Bernot v Collinwoodu. Na Vaš dopis z dne 6. t. m. naj Vas potolaži naša izjava, ko pripoznamo, da z Vašega stališča, kot trgovka imate popolnoma prav; toda pripoznati pa moramo g. Miško, kot delavcu, da ima on iz svojega stališča tudi prav. Geslo "Svoji k svojim", je obrabljena fraza, za katero navadno prevara tiči. Konzumna družba, vodeča s spretnimi rokami in bistro glavo, so pravi blagoslov za delavstvo, da se reši oduševstva. — Nikakor pa ni s tem rečeno, da bi bili vsi trgovci oduševani in najmanjše je g. Miško v svojem dopisom mislil na Vas. —

Kar se tiče časnikarstva, prosimo, da nikar ne sodite o tem poslu, in bodite uverjeni, da bi mi rajši prodajali fižol, kandi, kisllo zelje itd. kot pa pisarili, samo če bi imeli v to sposobnost, kar žal da nimamo. Tedaj je najbolje, če vsaki pri svojem vstrajamo. —

Gosp. Gaishek. Prihodnjič. Istotako naj vsi cenj. dopisniki potpijo; pridejo na vrsto. Imamo preko 50 dopisov, ki čakajo rešitve, ali zaradi prostora ne moremo pomagati.

Listnica upravnistva.

Kmetovale: — Oglas za vsako izdajo stane 25c za palec prostora.

ČE NE PREJMETE

prihodnje številke Glas Svobode in če dolgujete na naročnini, je to znamenje, da smo Vam list ustavili. Ponovite naročnino še ta teden.

Za zunanje oglase ni odgovorno uredništvo ne upravnistvo.

Ovirano delovanje

Naše vsakdanje delo bi moralo biti tako upeljano, da se vzdržimo aktivni in da na ta način porabimo ves čas in vso našo zmoglost. Na ta način ostanemo zdravi in močni. Nikoli ne smemo dopustiti, da bi kaj oviralo naše organe pri njih delu, kar bi bilo našemu telesu v škodo.

Toda celo največja skrb ne more včasih preprečiti, da se ne bi naši organi vneli ali pa popolnoma prenehali delovati. Zgodi se, da se želodec brani sprejemati hrano ali morda vsaj ne sprejema toliko hrane, kolikor je potrebuje telo. Včasih tudi jetra ali čreva ne delujejo in posledica je zaprtje. V takih slučajih, kjer so prizadeti prebavni organi, je najboljšje zdravilo

Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino.

Isto bo izčistilo ves sistem, brez kakih bolečin ali nepravil. Ojačilo bo tudi

prebavne organe in poleg istih tudi celo telo. Isto bo:

USTVARILO DOBER TEK
POVEČALO RAZKROJITEV IN
ODSTRANILO ZAPRTJE,
NOTRANJE BOLEČINE IN KRČ,
GLAVOBOL, ZLATENICO,
KOLCANJE IN BLJUVANJE.

Isto bo pomoglo v vsih takih boleznih pri katerih trpi želodec in vsled katerih zgubimo apetit, smo zaprti ali se čutimo slabo. To zdravilo želimo priporočati za slučaj nervoznosti, povzročeni vsled neprebave in za ženske nerednosti, povzročene vsled kroničnega zaprtja.

Za dobiti v lekarnah in pri

JOS. TRINER

1333-1339 So. Ashland Ave.

Chicago, Ill.

REGIŠTER JOKELNA KRČAČE.

Drug dan ko se mi je sanjalo o tistih ameriških pajkih sem zvedel, da so Rovači v Kolem pripravi veliko grnado, kjer me bo do kar živega spekli in spremenili moj regiŝter v prah in pepel. "Tega pa ne boste z menoj ŝpilali, narodni mučnik ne maram postati, saj vendar nisem tako neumen kot so bili Hus, Bruno, Galileo in drugi takj učenjaki, da bi ŝel sam v nastavljen past in se jim pustil mrevariti," sem si mislil, ko sem ravno stopil na poŝto na ŝeneral deliveri in vpraŝal če imam kako pismo. Pismo sem dobil, pisal mi ga je bratranec Jaka iz Ŝoljeta in me prosil, da naj pridem za boŝjo voljo tjakaj, ker vrag mi v deŝi, afne gunca, da bom tudi jaz videl tist cirkus in ga zapisal v moj regiŝter, ob enem pa mu bom ŝluzil za telesno straŝo, če ga bi hotela gospa kuhareca s polenom naŝturmati.

Kar moŝko sem se vdaril na prvi in rekel: "Jaka, al si neumen, al ti pa meŝekeno manjka, da si se podal v tisto, kranjsko menaŝerijo, seveda če ni ŝe drugače, pa naj bo! Tega pa ŝe ne bom pustil, da bi te kaka gospa kuhareca s kolom pa ŝeladi nabijala zaradi tef ahen. Neser, tega pa ne, po tvojih laterni pa ne bodo kolov lomili, če jaz kaj vem!" Ŝel sem. Do Ŝikage je ŝlo ŝe vse dobro, na Ŝoljet pa ni peljala nobena kara zastonj, tajsov pa nisem hotel preŝtevat, zato sem čakal v Ŝikagi dalŝjih poročil. Namesto pisma je priŝel Jaka sam in prinesel zdravo ŝelado. Ko smo meŝekeno pobumala okoli kranjske moŝeje in obiskala par birtov sva se s solzami v oŝeh ločila. Jaka je ŝel bog ve kam, jaz pa naravnost v Vaukn, v bliŝnjo kranjsko vas, ob miŝiganskem lejk.

Ta vas Vaukn je huŝji kot Sodom in Gomora, — ja, ŝe huŝje ko St. Angelo de Vaticano. Ljudje so jako trmasti in bojkotirajo ŝikaŝkega naŝkofa in njegovega svetovalca, za katerega je Jaka pravi, da ŝtudira afne in prav niŝe marajo ŝlišati o ŝtrukljih. Če blekneŝ besedo "ŝtrukelj", pa jo dobiŝ po betici. Zato se mora eden paziti kaj govori. Veste, ko sem bil obiskal razne Maŝke, Kranjce, Lahe in druge take sorte kalamovec sem ŝliŝal lep ŝtikele. Pogovarjali so se, da če ne bodo farani hoteli plačevati za svojega fajmoŝtra, da ga ŝkof tudi ne bo zalagal in potem takem bodo brez pastirja ker bo ŝkof cerkev s plankami zabil. Na to je rekel eden revolucionarjev: "Kaj pravite, da nam bo ŝkof cerkev zaprl? Kje pa ste z Vaŝo pametjo? Kdo je plačal za cerkev, mi ali ŝkof?" Vsi so odgovorili: "Seveda smo mi plačali, celo preplačali, ampak postava pravi, da je cerkev ŝkofova last." Nato pa se spet oglašil tist modrijan: "Hej, ali niste videli v Glas Svobode tisto novico o Litvenih, ki so ŝkofa priŝilili, da jim je dal nazaj njihovo premoŝenje? No ravno tako bomo mi napravili. Ŝkofa bomo priŝilili, da nam vrne, kar je naše." Vsi so vpili: "Tako je, kar pree k lojarju v Ŝikago. Če nam ŝkof neče dat nazaj Kalana, pa bomo zahtevali cerkev nazaj in iz nje napravili NARODNO DVO-RANO, potem pa ne bo treba skrbeti za nov svet in za denar za Narodno Dvorano, ki jo nameravamo sedaj postaviti. Glih tako se bo zgodilo!"

Potem pa ŝe nekaj. No pa tisto bom poročal prihodnji teden namreč o tistem ekskrznu v Kenoŝ in o posebni mitengi druŝtva sv. Joŝefa. . . . Holt, skoraj, da nisem pozabil malo poročati o "svetem" miss-jonu v Ŝibajga, mal bolj gor od Milvavkov. Ta miss-jon je imel jako lepe uspehe, veliko bolj ŝe kot pa tist v Ŝpringfildu. V Ŝpringfildu, kjer so ŝikaŝk velkomestni fajmoŝter drŝal sv. miss-

jon ni noben znoru, za Ŝibajga pa pravijo, da ni niŝe menj kot 250 starih ŝenic znorelo. V svoji neumnosti so iz ŝporkorŝeŝti kar vse ŝtunŝe narobe obrnile in zadnji cent dale za zveličanje svojih koŝmatih, opraviŝljivih duŝ, nazaduje pa ko ni bilo več centa v Natural banki, pa so svojim moŝem duŝe iz hlač porezale, samo da so tist mal bereleek napolnile in da je cingljalo v eno mer. Tud gospod miss-jonar bi bli kmalu znorel, ker jih je hotu gospod fajmoŝter plačat s duŝami. Drug rezultat je bil, tudi ta, kakor ŝe gospod urednik veste, da se je 8 rojakov spreobrnilo in naročilo na Glas Svobode, poleg tega je pa Vaŝ zastopnik prodal nekaj nad petdeset antikatoŝiŝ bukev.

V Kalumet, ali po domače povedano Črnomiŝu, tako sem ŝliŝal, je nek Luka znorel. Tist človek si je domneval, da ima velikaŝko moč, a v resnici pa je tako neumen kot ŝoljetske afne. Najrajŝe posnema druge ljudi. Če vidi, da eden vrŝe cajtenge na tla, jih vrŝe tudi on; če vidi, da drug stopi na cajtengo, stopi tudi on na njo, zraven pa se ozira, če drugi, ki ga gledajo posnemaŝo njegove neumnosti, in ko vidi, da se mu svet smeji, pa se peni kot ŝaba kečar regeta.

Pripomba: — Poizvedite ŝe, če imajo v ŝikaŝkem Lincolnu parku kakega velikega munki, tega bi radi Črnomaŝjske preŝte peŝtele za tistega Lukea, da bodeta skup oslarije in neumnosti vganjala ker Barnum cirkus pride sem go ri samo enkrat na leto.

NEKOLIKO ČRTIC O ČLOVEŠKEM POKOLENJU.

Gvidon Sajovic.

Ŝarki luči bodo prodrli v razvoj človeka in njegovo zgodovino. Darwin.

Pred milijoni in milijoni let... Naŝa zemlja se je ločila kot plinasta krogla od solnea in je nastopila, enaka vsem drugim zvezdam premičnicam, novo pot. Na tej se je zgostila ter vsled tega razŝarela, vrgla od sebe v vesoljstvo luno in se polagoma zopet ohladila. Začetkom je bila obdana okrog in okrog z debelim plaŝčem atmosfere-vzduha, ozračja, katera je bila nasičena z vodenimi pari. Vsled shlajenja je nastala iz atmosfere voda — nastala so morja.

Morje, ono brezkončno, veličastno! Koliko ljudi se ga boji, koliko ga ljubi; vse pa vleče neka tajinstvena sila k njemu. Boje se ga vsi, kadar razjarjeno meče valove kviŝku in se peni, zatrepčejo vsi, ko vidijo njegovo temno zeleno barvo, katera sega v neizmerljive globine. Strah, trepet, na drugi strani zopet oboŝevanje in ljubezen vlada med človeŝtvom do morja, a večina ne pozna tiste tajne sile, katera jo veŝe na morje; večina ne ve, da je morje naša pradomovina. . . . V naročju morja se je rodilo v kambrijski formaciji [dobi najstarejših skladovitih (sedimentarnih) tvorb, v katerih so se našle okamenine, imenujejo se po starobritskem narodu Kambrov, v ŝigar ozemlju so se našle dotiŝne tvorbe] — prvo živo bitje, katero je tvorila samo ena stanica [osnoven organ (ustrojen del žive celote) vseh živih bitij] — sestojela iz brezlike kepice, protoplazme, prvi moner [najpriprostejŝe živo bitje].

Ta prabitja so se plodila potom delitve in se razvijala v vedno popolnejŝe organizme. V sto in tisoč letih je priŝel razvitek do najenostavnejŝe oblike vratenčarjev, do ŝkrŝgoustnice (amphioxus). Od tod je hitel dalje in po preteku nedoglednega časa je pomolila iz morske gladine zvezdavo svojo debelo glavo prva dvoŝivka in se okorno izkrcala na kopno zemljo; s tem trenutkom je zapustil tudi človek svojo mokro pradomovino. Živo bitje se je odslej razvijalo dalje na kopnem iz dvoŝivke do plazileca, kjer se je eepil razvoj v dve panogi; na eni strani so se razvili iz plazilecev ptiči, na drugi sesalci. V terejarni formaciji [treŝja doba v zemljeslovju] — in sicer začetkom neozoicne dobe [novozoŝivljenska doba, v kateri dobimo ostanke ŝivali sedanjega časa ali

njihovih najbliŝjih sorodnih vrst] — je kulminiral [dospel do vrha, do viŝka] — razvoj priprostelega monera — v tej dobi je priŝel do človeka.

Ko je opisal l. 1735 slavni naravoslovec Linne tri kraljestva narave — rudnine, rastline in ŝivali — ni pri človeku niŝe pomiŝljal in ga uvrŝtil po telesnem ustroju med ŝivali, in sicer v najtesnejŝo zvezo z opicami. Jeli mogoče kaj drugega? Ni li to popolnoma logičen sklep? Med rudnine človeka ne moremo uvrŝtiti, ker je živo bitje. On se hrani, on čuti, se plodi, z eno besedo: njemu so lastna vsa ista naravna svojstva, katera imenujemo ŝivljenje. In pri volitvi med rastlinami in ŝivalmi ga lahko uvrŝtimo brez vsakega obotavljanja med poslednje, ker ima vsa svojstva ŝivalij, katera so nasprotna rastlinam.

Ŝe prvi ustanovitelj descendenčne teorije [nauk o naravnem razvoju in pokolenju živih bitij] — Lamarck, je priŝel leta 1809 do prepričanja, da velja tudi za človeka. Spoznal je, da so človeku v pokolenju prva sorodna vrsta sesalci, katerih pokolenje se zopet lahko dokaŝe od prvega monera dalje. Istotako je pokazal oŝje odnoŝaje med človekom in opičjo vrsto, oziroma med človeŝkimi opicami.

Znani naravoslovec in pravi ustanovitelj descendenčne teorije, Darwin, je v svojem glavnem delu l. 1859 namenoma ŝel preko tega vpraŝanja, ker je vedel, da bi njegovo delo naletelo na prevelik odpor. Pridobiti je hotel najprvo veljavo knjigi "O postanku vrst", kajti iz prvega sledi popolnoma očitno potom dedukcije drugo. Ŝele leta 1871 je obravnaval to vpraŝanje temeljito v knjigi "O pokolenju človeka in spolnem plemenskem izboru." Med tem časom pa sta se bavila ŝe s tem vpraŝanjem Darwinov prijatelj Huxley in sloveči anatom [raztelesovalec (dotiŝni, ki se peča z natančnim ustrojem ŝivalskega telesa; anatomija = nauk o raztelesovanju, nauk o sestavnem ustroju ŝivalskega telesa)] Gegenbaur. Prvi je v svojem delu "Dokazi za uvrŝtitev človeka v naravi" dokazal, da sledi iz darwinizma popolnoma naravno "pokolenje človeka iz opie;" kajti drugaŝi si nemoremo razlagati znanstvenim potom postanka človekega rodu.

Neovrgljive dokaze za to nam prinaŝajo paleontologija [nauk o okameninah, o pradobi sveta] — primerjalna anatomija, fiziologija [nauk o ŝivljenju, nauk o ŝivljenjskih pogojih in prikaznih] — in pred vsem ŝe embriologija [nauk o plodu, nauk o razvoju ŝivega telesa v materinem telesu] — treba je le glavnih naravoslovnih pojmov in naravnega razuma — seveda tudi vajtnosti — in vsakdo se o tem lahko sam prepriča s pomočjo preparatov in aparatov v kakem zoologičnem inŝtitutu [zavodu na vseučiliŝu, kjer se proučava ŝivalstvo].

V geologiji [zemljeslovji, nauk o zemlji] razločujemo ŝtiri zemeljske dobe. Prva, arhaiŝka [začetna, prvotna] je bila brez ŝivljenja. V drugi paleozoicni [praviŝljenjski] so se nam ohranili prvi znaki, ki priŝajo o ŝivljenju na našo zemljo. Neizmerne mnoŝice premoga, katere so nastale iz takratnih gozdov, so nam nena priča o raztlinŝtvu. Ŝivalstvo je bilo v tem času, kolikor nam priŝajo okamenine, na stopnji dvoŝivk. V treŝji dobi dobimo orjaŝke in straŝne plazilce — različne vrste kuŝarje (saurii) —, ki so gospodovali na kopnem in v morju. V drugi polovici te dobe dobimo prve sledove o človeku. . . .

Oglejmo si to dobo natančneje. Nekako pred milijonom let. Sedaj med celinami in najviŝji stopinji omike stoječa Evropa je imela takrat lice tropiŝne Afrike. Kjer se dvigajo sedaj mogočne in cvetoče človeŝke naselbine, kjer se razpoŝtirajo rodovitni travniki, polja in gozdovi, povsod tam so se v terejarni dobi razpoŝtirale v juŝni Evropi neizmerne ravani, pokrite z najrazliŝnejŝimi tropiŝnimi travami; le poredko so bili zasejani posamezni gaji. Lahkonoge antilope, dolgovrate ŝirafe in okorni sloni so se pasli po teh ravninah.

Med zverinami je kraljeval mogočni lev in njegovi streŝaji so bili potuhnjeni panterji. Nekoliko bolj proti severu se je razpoŝtirala pragozd. Na visokih, vitkih palmah so se kričeč pojale lepe pisane papige in v gozdu je gospodaril "divji moŝ" — opica, ŝliŝna sedanji gorili.

Ŝele o četrti dobi nam priča zgodovina. Marsikdo bo vpraŝal: kako neki moramo govoriti o razmerah preŝnjih dob, ko nam vendar o njih ne priŝajo nobene zgodovinske kronike? V resnici; nobeno ustno, nobeno pismeno poročilo se nam ni ohranilo, toda kjer molči človek, govori — kamen. — Mnoŝoŝtevilne in različne okamenine nam poročajo o razmerah in ŝivljenju prvih treh dob.

Velikega pomena za človeŝko zgodovino je ledena doba, katera tudi preŝega ŝe človeŝka poročila. Vladala je začetkom četrte dobe ter je pokrivala skoro vso severno poluto naše zemlje s snegom in ledom. Ob podnoŝju ledenikov so se pasli mamuti, orjaŝki sloni, zavarovani proti mrazu z rujavim, volnatim koŝuhom. Iz te dobe so se nam ohranili poleg okostij mamuta tudi znaki človeka in njegove omike — človeŝke kosti in priprosto kameno orodje. Najstarejŝe orodje lahko računamo v drugo polovico terejarnne dobe; kajti našlo se je poleg kostij juŝnega slona (elephas meridionalis), ki je ŝivel v tem času. Te okolnosti nam dokazujejo, da je moral bivati na zemlji tudi ŝe človek.

In res so prvič l. 1856, izkopali v neanderski dolini pri Düsseldorfu, glavnem mestu istoimenskega vladnega okroŝja v pruski provinci Rheinland, človeŝke kosti, katere so se močno razlikovale od kostij sedaj ŝivečega človeka. Niti najmanj razviti Avŝtralec nima tako ploŝčate glave in na čelu tako močnih očesnih podmolov. Učenjaki se niso mogli zediniti, v kateri dobi bi ŝivel ta človek; vendar je izrekla večina sodbo, da je sodoben mamutov. Virchow je pa celo trdil, da so to kosti, čeprav bi v resnici spadale v mamutovo dobo, nenormalnega človeka, kateremu je našel vse mogoče bolezni. Toda enake izkopine l. 1887, pri Namurju, glavnem mestu istoimenske belgijske provincije, in pozneje pri Krapini, trgu in znamenitem kopaliŝču na Hrvaŝkem, so dokazale mnenje prvih in popolnoma osmeŝile Virchovo trditev.

Človek ledene dobe si je znal pripravljati ŝe najpriprostejŝe orodje kljub temu, da je bil ŝe tako nizko razvit. Nehote se nam tu vrine vpraŝanje: Kako nizko razvit je moral biti človek, ŝe predno si je znal pripravljati orodje? To uganke nam je deloma zopet pojasnila paleontologija.

Leta 1891, je izkopal na otoku Javi — ki je znan radi pogostih vulkanskih izbruhov — ob reki Bengawan v kraju Trinil zdravnik Dubois v lavi [raztopljeno kamennje in rude, katere bruhajo ognjeniki] — poleg kosti raznovrstnih sesalcev, ki so ŝiveli v terejarni dobi, črepinjo, stegenico in dva koŝnjaka čudnega bitja, katero je ŝivelo gotovo v tej dobi in je poginilo pri vulkanskem izbruhu.

Črepinja je bila ploŝčata, brez čela; očesne kosti navadno močne, seneci zoŝeni. Vsebina moŝganske skledice je znaŝala 1000 kubniŝnih centimetrov, nekako sredina med vsebino sedaj ŝiveče gorile in najnižjega Avŝtraleca. V vsem se pa zelo pribliŝuje črepinji neanderŝalskega človeka; na drugi strani je zopet tako podobna opičji, da celo lahko imenujemo dotiŝno opico, ki ima enako črepinjo. Ta opica je gibbon, ki ŝivi — seveda mnogo manjŝa vrsta — ŝe dandanes v juŝni Aziji in pripada skupini človeŝkih opie. Stegnenica priča, da je to bitje hodilo pokonci, in tudi koŝnjaka sta popolnoma enaka človeŝkim, oziroma opičjem.

(Dalje prihodnjič.)

Velike sleparije bankirja. — Iz Budimpeŝte poročajo: Nedavno so aretirali bankirja Evgena Halmosa. Bil je generalni ravnatelj ŝploŝno trgovinsko-bančne akcijske druŝbe. Vloŝenih je proti njemu 43 kazenskih ovadb. Poneveril je baje 100.000 kron.

VS AK SE 10. za 5c

JAGMI ZA

NEBO

CORK TIP

CIGARETE

Vsak trgovec proda vedno več NEBO Cigaret vsaki den.

P. LORILLARD & CO. 1760 ESTABLISHED

Moŝje ozdravljeni v 5 dneh VARICOCELE HYDROCELE BREZ NOŜA IN BOLEČIN.

Ozdravim vsacega, kdor trpi na Varicocele, Structuri; dalje ozdravim nalezljivo zaŝtrupljenje, ŝivčno nezmoŝnost, vodenico in bolezni tiŝočih se moŝkih. Priidite k nam vsi, ki ste se neuspeŝno ozdravili pri drugih zdravnikih. Moja 15 letna praksa vam je na razpolago in jamči popolno ozdravljenje. Govorimo v vseh jezikih.

Ozdravim pozitivne ŝeŝede, pljuča, ledice in neprilike v jetrih. (Za neuspeŝno zdravljenje ni treba plačati.)

TAJNE MOŝKE BOLEZNI GUBA NAGONA, BOLEZNI ZIVLEDICAH IN JETRIH zdravim hitro za stalno in tajno. Ŝivčene onemoglosti, slabost, napori, zaŝtrupljenje in izguba vode.

PLJUČA naduho, Bronchitis, srčne bolezni in pljučne zdravim po moji najnovejši metodi.

Nasvet zastonj.

DR. ZINS, 183 N. Clark St. Chicago

Odpriete od 8 jutra do 8 zvečer. Ob nedeljah od 8 jutra do 4 pop.

STALNO OKREVANJE

ZAŠTRUPLJENJE KRV In vseh drugih koŝnih bolezni, kakor priŝee lucije, onemoglost itd.

ŜENSKA BOLEZNI bel tok, bolečine v oŝturi, zarŝe, oteklina, podjui in druge organske bolezni zdravim za stalno.

Preiskovanje zastonj.

Pilsen Auditorium

Restavracija in Bufé

JOS. FALTA, lastnik

1657-61 Blue Island Ave., Chicago.

Največje dvorane na zapadni strani Chicago.

Importiran Pilsner, Anheuser-Busch, Michelob in J. R. Matorvedno na ŝepu. Importirana vina in cigare.

TELEFON CANAL 4250.

Solidna slovenska trgovina

V zalogi imam vso zlatino in srebrnine, kar jo spada v to stroko. Popravilam tudi ure in drugo. V zalogi imam tudi gramfone, slovenske, hrvaŝke, nemŝke in angleŝke ploŝče. Se priporočam. Za vse pri meni kupljeni blago jamčim.

FRANK ČERNE

6034 St. Clair Ave. CLEVELAND, O.

Dajte izdelati svoje tiskovine pri

"SPRAVEDLJNOST"

1825 Loomis St. Telefon Canal 1015

Cene zmerne — Delo solidno

"SPRAVEDLJNOST" EDINI ČEŠKI, UNJSKI DNEVNIK STANE 10c. NA TEDEN.

NAJVEČJA SLOVANSKA TISKARNA V AMERIKI JE

NARODNA TISKARNA

2146-50 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.

TEL. CANAL 448

Mi tiskamo v Slovenskem, Hrvaŝkem, Slovaŝkem, Čeŝkem, Poljskem, kakor tudi v Angleŝkem in Nemŝkem jeziku. Naŝa posebnost so tiskovine za druŝtva in trgovce. . . .

Najboljŝa Slovensko-angleŝka slovnica.

Prirejena za slovenski narod, s sodelovanjem več strokovnjakov, je zaloŝila Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt St., New York, N. Y. Cena v platnu vezani \$1.